บทที่ 1
บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

เพลงคือการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของมนุษย์ในรูปแบบหนึ่ง เพราะเพลงมีการใช้คำ วลี หรือประโยคเพื่อสื่อความหมายให้ผู้รับสารเข้าใจได้ แต่เพลงมีความแตกต่างจากการสื่อสารในชีวิตประจำวันทั่วไป ตรงที่มีจังหวะและทำนองเข้ามาเกี่ยวข้อง รวมถึงมีการเลือกใช้คำที่มีระดับเสียงสัมพันธ์กับดนตรี

เพลงจัดเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่ง มีประวัติความเป็นมายาวนาน หลักฐานเกี่ยวกับเพลงในสมัยโบราณมีการกล่าวถึงเพลงเทพทอง ในลักษณะการแสดงซึ่งเป็นความบันเทิงในวิถีชีวิตของคนในสังคม

เพลงเทพทองและเพลงพื้นบ้านประเภทต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น เพลงครึ่งท่อน เพลงปรบไก่ เพลงไก่ป่า เพลงเกี่ยวข้าว ล้วนอาศัยจังหวะจากการปรบมือ หรือเครื่องเคาะง่าย ๆ ต่อมาเพลงได้พัฒนาขึ้นพร้อมกับความก้าวหน้าทางด้านดนตรี เกิดเป็นเพลงที่ใช้ร้องร่วมกับวงดนตรีไทยเดิม ไม่ว่าจะเป็นวงขับไม้ หรือวงมโหรี เพลงในยุคนี้มีลักษณะเป็นลำนำกลอนง่าย ๆ และพัฒนาไปเป็นรูปแบบกลอนสุภาพ ต่อเนื่องมาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

พัฒนาการครั้งสำคัญของเพลงไทยนั้นเกิดขึ้นเมื่อ มีการรับกระแสวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาในประเทศไทย ได้มีการนำเอาเครื่องดนตรี และรูปแบบดนตรีตะวันตกเข้ามา ลักษณะของเพลงที่บรรเลงโดยใช้เครื่องดนตรีตะวันตกและท่วงทำนองแบบตะวันตกแต่มีเนื้อร้องภาษาไทยนี้ทำให้เกิด “เพลงไทยสากล” ขึ้นมา และเรียกเพลงที่บรรเลงโดยเครื่องดนตรีไทยและท่วงทำนองแบบไทยแต่เดิมว่า “เพลงไทยเดิม”

เพลงไทยสากลยังแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ โดยใช้หลักเกณฑ์ด้านเนื้อหา เช่นเพลงลูกทุ่ง เพลงลูกกรุง เพลงเพื่อชีวิต หรือแบ่งตามลักษณะท่วงทำนองเช่น แจ๊ส ป๊อบ โซล อาร์แอนด์บี ร็อค เป็นต้น ปัจจุบันวงการเพลงได้พัฒนาขึ้นมาจนเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่มีการผลิตผลงานเพลง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ออกมาจำนวนมากมายอย่างต่อเนื่อง

เพลงมีบทบาทต่อผู้คนในสังคมทั้งทางตรงและทางอ้อม เพราะเพลงเป็นวรรณกรรมที่เข้าถึงผู้คนได้ง่ายกว่า วรรณกรรมชนิดอื่น ๆ เพราะ มีขนาดสั้น มีทำนองเฉพาะของแต่ละเพลงทำให้จดจำได้ง่าย นอกจากนั้นภาษาเพลงยังมีลักษณะพิเศษกว่าภาษาที่ใช้สื่อสารทั่วไป กล่าวคือมีการเลือกใช้คำ มีการใช้สัมผัส มีการใช้คำ วลี หรือประโยคให้พอเหมาะกับ ความยาวของจังหวะเพลง มีการเลือกใช้คำที่มีระดับเสียงให้ตรงกับดนตรีและมีความไพเราะ

วรรณกรรมเพลงทำหน้าที่เล่าเรื่อง เช่นเดียวกับวรรณกรรมอื่น ๆ แต่อาจมีลักษณะเฉพาะคือสิ่งที่ต้องการจะเล่านั้น เป็นชุดความคิดสั้น ๆ พูดถึงเหตุการณ์ หรือความรู้สึกรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง โดยใช้ภาษาที่ไพเราะเป็นเครื่องมือ ชุดความคิดที่ผู้ประพันธ์เพลงสร้างสรรค์ออกมานี้ อาจมาจากประสบการณ์ของผู้ประพันธ์ เหตุการณ์ประทับใจ หรือจินตนาการของผู้ประพันธ์

> เพลงบางเพลงมีศิลปะการใช้ภาษาน่าสนใจ มีความแปลกใหม่ ไม่ซ้ำแบบ มีโวหารที่คม ลึกซึ้งแฝงความหมาย ใช้สัญลักษณ์หรือมีแง่มุมที่สามารถสะเทือนอารมณ์ผู้ฟังได้ทุกบท ทุกตอน
>
> (บุญยงค์ เกศเทศ, 2532 : 68)

นักประพันธ์เพลงจึงทำหน้าที่เดียวกับผู้ประพันธ์วรรณกรรมประเภทต่าง ๆ เช่น เรื่องสั้น นวนิยาย หรือกวีนิพนธ์ คือมีการใช้วัจนลีลาในการสร้างสรรค์ภาษาอันเป็นรูปแบบหรือลักษณะที่แตกต่างกันไป มีวัจนลีลาอันเป็นรูปแบบเฉพาะตนซึ่งก็ตรงกับที่ บุญยงค์ เกศเทศ ได้กล่าวไว้ว่า

> เพลงเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่ง คุณค่าของแต่ละเพลง ก็ขึ้นอยู่กับว่าสามารถสะเทือนอารมณ์ผู้ฟังได้มากน้อยเพียงใด ในทุก ๆ อารมณ์ไม่ว่าจะเป็นอารมณ์เศร้าโศก รักใคร่ สดชื่น หรือแม้แต่อารมณ์สนุก ตลกขบขัน ซึ่งทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับชั้นเชิงการใช้ภาษาของผู้ประพันธ์เพลง แต่ละคนซึ่งแตกต่างกันออกไป
>
> (บุญยงค์ เกศเทศ, 2532 : 68)

ในบรรดานักประพันธ์เพลงในปัจจุบัน บอย โกสิยพงษ์ หรือ ชีวิน โกสิยพงษ์ เป็นนักประพันธ์เพลงที่มีชื่อเสียง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 จนถึงปัจจุบัน บอย โกสิยพงษ์ ได้ประพันธ์เพลงไว้มากมาย นอกจากนั้นแล้ว บอย โกสิยพงษ์ ยังทำให้ผู้ฟังรู้จักบทเพลงที่เขาประพันธ์ขึ้นในฐานะเพลง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ของบอย โกสิยพงษ์ มากกว่าที่จะจดจำบทเพลงในฐานะเพลงของศิลปินผู้ขับร้อง ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ใหม่ของวงการเพลงปัจจุบัน กมล สุโกศล แคลปป์ได้แสดงความเห็นในเรื่องนี้ว่า

> บอยคือนักแต่งเพลงที่เยี่ยมที่สุดในประเทศไทยซึ่งผมว่าถ้าเกิดให้โหวตกันจริง ๆ ก็จะมีคนเลือกพี่บอยเยอะ ผมกล้าพูดอย่างนั้น เพราะผมยังไม่เคยได้ยินใครอื่นเลยที่สามารถเอาภาษาไทยให้ลงล็อกกับเมโลดี้ถึงขนาดเขา ผมยังไม่เคยเจอใครที่จะสามารถหยิบภาษามาจากไหนก็ได้นะ ภาษาเขียน ภาษาถนน ภาษาวัยรุ่น เขาสามารถหยิบอะไรมาก็ได้ แล้วให้มันลงตัวกับเมโลดี้ ซึ่งภาษาไทยมันยากไง และเขาสามารถทำเพลงที่มีหัวข้อซีเรียสอย่าง Seasons Change กับ Live and Learn เพลงที่มีการสอนให้ออกมาเป็นคำที่สวยผมว่าไม่มีใครเทียบเขาได้
>
> (ยุทธนา บุญอ้อม, 2550 : 90)

บอย โกสิยพงษ์ ได้รับรางวัลที่เกี่ยวข้องกับผลงานเพลงมากมาย ทั้งรางวัล FAT AWARDS ซึ่งเป็นรางวัลจากการตัดสินโดยสถานีวิทยุ Fat Radio 104.5 FM และรางวัล SEED AWARDS ซึ่งเป็นรางวัลจากการตัดสินโดยสถานีวิทยุ SEED 97.5 FM เช่น

- รางวัลศิลปินชายเดี่ยวยอดเยี่ยมแห่งปี (2547)
  อัลบั้ม Million Ways To Love Part 1 (FAT AWARDS)
- รางวัลฮิตเหลือเกิน (2547) จากเพลงใคร (FAT AWARDS)
- รางวัลอัลบั้มยอดเยี่ยมแห่งปี (2547) จากอัลบั้ม Million Ways To Love Part 1 (FAT AWARDS)
- รางวัลอัลบั้มยอดเยี่ยมประจำปี (2549) จากอัลบั้ม Rhythm and Boyd Eleventh (SEED AWARDS)
- รางวัลโปรดิวเซอร์ยอดเยี่ยมประจำปี (2549) จากอัลบั้ม Rhythm and Boyd Eleventh (SEED AWARDS)

สาเหตุที่ทำให้เพลงของบอย โกสิยพงษ์มีความดีเด่นดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น อาจพิจารณาได้หลายแนวทาง การพิจารณาในแง่ของวัจนลีลาก็เป็นแนวทางหนึ่ง เพราะผู้ประพันธ์ย่อมมีลีลาการใช้ภาษาที่เป็นรูปแบบเฉพาะตัว เช่นเพลง แสงหนึ่ง ที่บอย โกสิยพงษ์ แต่งขึ้นเพื่อประกอบนิทรรศการเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ในโอกาสทรงเจริญพระชนมายุ 84 พรรษา

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

รู้ไหมว่าเราซาบซึ้งใจแค่ไหน
และรู้ไหมว่าเรานั้น ปลาบปลื้มเท่าไหร่
ที่ได้มีเธอ เป็นพลังอันสำคัญ
เพราะว่าเรานั้นรู้เธอทำเพื่อใคร
เหน็ดเหนื่อยแค่ไหน เธอไม่ไหวหวั่น
เพื่อที่จะให้เรานั้นได้เดินต่อไป
แม้ว่าจะไม่มีใครมองเห็นเธอ
แต่ว่าสำหรับเรานั้น...
เธอเหมือนดังกับแสง ที่มองไม่เห็น
แต่เมื่อส่องมาสะท้อน สิ่งที่ซ่อนเร้น
ก็เด่นชัดขึ้นทันที
เปรียบเธอกับแสง แม้ไม่มีสี
แต่เธอก็สะท้อน ความจริงให้โลกนี้
ได้พบเห็นสิ่งดีๆ ว่างดงามเพียงใด ..

นำไปพิจารณาเปรียบเทียบกับ เพลงส่งนางฟ้ากลับสวรรค์ ของนิติพงษ์ ห่อนาค ที่มีจุดประสงค์และช่วงเวลาในการแต่งเช่นเดียวกับเพลงแสงหนึ่งของบอย โกสิยพงษ์ ดังตัวอย่าง

ถึงเวลาส่งนางฟ้ากลับสวรรค์
ที่แห่งนั้นงามดังฝันคู่ควรเทพธิดา
สู่สวรรค์ สู่ยังวิมานที่ปลายขอบฟ้า
ก้มกราบอำลา ด้วยน้ำตาอาลัย
ท่านลงมาจากบนฟ้าจากสวรรค์
เติมความฝัน ต่อชีวิตผู้คนทั้งใกล้ไกล
สุดเหนื่อยล้า อุทิศชีวา เพื่อคนที่ยากไร้
เป็นภาพในใจ ไม่ลืมทุกอย่างที่ท่านทำ
จากวันนี้ กลับสู่ฟ้าดังเดิม
และคงไม่มีภาพเดิม ที่เคยได้เห็นได้จำ
ไม่มีอีกแล้ว นางฟ้าองค์เดิม ท่องดินและถิ่นน้ำ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

แต่ภาพทรงจำ ไม่มีวันเลือนลบหายไป

จากการศึกษาเปรียบเทียบในระดับความหมายและคำศัพท์ พบว่าบอย โกสิยพงษ์ เลือกใช้คำแทนสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ว่า “ เธอ ” ซึ่งเป็นคำสามัญใช้ได้ทั่วไป แม้ว่าคำว่าเธอจะใช้ประกอบคำราชาศัพท์บางคำเช่น สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ แต่คำว่าเธอที่ปรากฏในเพลงอยู่ในประโยคสามัญ เช่น “เรานั้นรู้เธอทำเพื่อใคร” “ เธอไม่ไหวหวั่น ” ส่วนนิติพงษ์ ห่อนาคเลือกใช้คำแทนสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ว่า “นางฟ้า” “ เทพธิดา ” “ ท่าน ” “ นางฟ้าองค์เดิม ” ซึ่งเป็นคำที่แสดงการยกย่องมากกว่า

การใช้คำที่สื่อถึงความรู้สึกของผู้เล่าเรื่องที่มีต่อสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ก็มีความแตกต่างกัน คือนิติพงษ์ ห่อนาคใช้คำว่า “ก้มกราบอำลา” เป็นคำที่แสดงถึงความเคารพ แต่บอย โกสิยพงษ์ใช้คำว่า “เราซาบซึ้งใจ” “เรานั้น ปลาบปลื้มเท่าไหร่” “เรานั้นรู้เธอทำเพื่อใคร” ซึ่งเป็นคำสามัญ

นอกจากนั้นแล้ว ยังมีความแตกต่างในการให้ความหมายถึงพระราชกรณียกิจหรือคุณูปการของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ โดยนิติพงษ์ ห่อนาคได้ใช้ “ เติมความฝัน ต่อชีวิตผู้คนทั้งใกล้ไกล สุดเหนื่อยล้า อุทิศชีวา เพื่อคนที่ยากไร้ ” ส่วนบอย โกสิยพงษ์ใช้ “ เพราะว่าเรานั้นรู้เธอทำเพื่อใคร เหน็ดเหนื่อยแค่ไหนเธอไม่ไหวหวั่น เพื่อที่จะให้เรานั้นได้เดินต่อไป ”

ส่วนในการใช้ความเปรียบและสัญลักษณ์ นิติพงษ์ ห่อนาคเปรียบเทียบสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ว่าทรงเป็น “ นางฟ้า ” แสดงถึงความเป็นบุคคลพิเศษ ฐานะสูงกว่าคนทั่วไป เป็นการให้ความสำคัญกับสถานภาพ ส่วนบอย โกสิยพงษ์เปรียบเทียบ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ว่าทรงเป็น “แสง” ที่แม้ว่ามองไม่เห็นแต่ก็ช่วยให้คนอื่นได้มองเห็น เป็นการให้ความสำคัญกับบทบาทมากกว่าสถานภาพ

รูปแบบการวางประโยคและสัมผัสนั้นทั้งนิติพงษ์ ห่อนาค และบอย โกสิยพงษ์ต่างก็มีการใช้สัมผัสสระ แต่นิติพงษ์ ห่อนาคมีการวางสัมผัสที่คล้ายคลึงกับกลอนตลาดอย่างชัดเจนมากกว่าบอย โกสิยพงษ์

จะเห็นได้ว่าบอย โกสิยพงษ์จะใช้คำที่เรียบง่ายและไม่ใช้คำที่ซ้ำกับขนบเดิม นอกจากนี้แล้วยังใช้การเปรียบเทียบที่แปลกออกไปมีการอธิบายเหตุผลของการใช้ความเปรียบเหล่านั้น ทำให้ภาษาในเพลงของบอย โกสิยพงษ์มีความโดดเด่น น่าสนใจ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ลีลาภาษาที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งของบอย โกสิยพงษ์ คือ การสร้างคำใหม่ เช่นการสร้างคำว่า " หัวใจผูกกัน " แทนการใช้คำว่า " หัวใจผูกพัน " ดังตัวอย่างจากเพลง หัวใจผูกกัน

และทุกๆ ครั้งที่ได้ฟังเพลงนี้
ก็ขอให้รู้ที่ตรงนี้ไม่ว่าจะนานเท่าไร
เราจะมีกันและกัน
เป็นหนึ่งในดวงใจตลอดไป
ก็เพราะหัวใจเราผูกกัน

จะเห็นได้ว่า คำใหม่ที่สร้างขึ้นมีเสียงใกล้เคียงกับคำเดิม สามารถใช้แทนกันได้อย่างสนิท และยังคงความหมายร่วมกับคำเดิมคือ มีความรักต่อกัน มีพันธะต่อกัน แต่คำใหม่ที่สร้างขึ้นได้เพิ่มความหมายพิเศษคือมีลักษณะเป็นรูปธรรมมากขึ้น

อีกตัวอย่างหนึ่งคือการสร้างคำว่า " วันหลับตา " ในความหมายว่า วันตาย หรือ วันที่หมดลมหายใจ ซึ่งต้องอาศัยบริบทในเพลงจึงจะเข้าใจความหมายของคำที่สร้างขึ้นใหม่นี้ได้ ดังตัวอย่างจากเพลง ลูกแม่

ยิ้มพร้อมๆ น้ำตาที่เอ่อล้นออกจากความสุขใจ
ลูกเติบโตเปลี่ยนแปลงสักเท่าไหร่
ลูกก็ยังคือทุกๆ สิ่ง ที่แม่ภูมิใจเรื่อยมา
แค่นึกถึงลูกนั้นยิ้มให้ ก็สุขจนวันหลับตา

จะเห็นได้ว่า การสร้างคำ "วันหลับตา" จะให้ความหมายในเชิงบวก สื่อถึงความสุขที่ยาวนาน เหมาะสมกับเนื้อหาเพลงมากกว่า "วันตาย" หรือ "วันที่หมดลมหายใจ"

การสร้างคำใหม่นี้ นอกจากจะสร้างความหมายพิเศษให้แก่ภาษาในเพลงแล้ว ยังสร้างความเด่น ความแปลก ให้แก่เพลงของบอย โกสิยพงษ์ ส่งผลให้เพลงของบอย โกสิยพงษ์ มีความโดดเด่น น่าสนใจ และได้รับความนิยม ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวัจนลีลาในเพลงของ บอย โกสิยพงษ์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาวัจนลีลาด้านกลวิธีการเล่าเรื่อง กลวิธีการสื่อความหมาย และการใช้โวหารต่าง ๆ ในเพลงของ บอย โกสิยพงษ์
2. เพื่อศึกษาแนวคิดในการแต่งเพลงของ บอย โกสิยพงษ์

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบวัจนลีลาในเพลงของ บอยโกสิยพงษ์
2. ทำให้ทราบแนวคิดในการแต่งเพลงของ บอย โกสิยพงษ์
3. เป็นแนวทางในการศึกษาวัจนลีลาในเพลงต่อไป

1.4 กรอบคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง วัจนลีลาในเพลงของบอย โกสิยพงษ์ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์โดยใช้กรอบคิดที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา

1.4.1 แนวคิดเกี่ยวกับวัจนลีลา

1.4.2 แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นมาของเพลงไทย

1.4.3 แนวคิดเกี่ยวกับการประพันธ์เพลง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

1.4.1 <u>แนวคิดเกี่ยวกับวัจนลีลา</u>

มีผู้ให้ความหมายของ วัจนลีลา ไว้หลายคนด้วยกัน เช่น

กุหลาบ มัลลิกะมาส (2536 : 182)ได้ให้ความหมายไว้ว่า “วัจนลีลาหมายถึงท่วงทำนองในการแต่งและเป็นลักษณะเฉพาะของผู้แต่งแต่ละคน ”

Verdonk (2002 : 3) กล่าวไว้ว่าวัจนลีลาก็คือรูปแบบการแสดงออกทางภาษาที่มีลักษณะเฉพาะ

Hatim and Mason (1990 : 243) ได้ให้ความหมายในส่วนอภิธานศัพท์ ของหนังสือ Discourse and the Translator ว่าวัจนลีลาหมายถึงรูปแบบต่าง ๆ ในการใช้ภาษาซึ่งเกิดจากการตัดสินใจเลือกสรรทรัพยากรในภาษาทั้งทางด้านระบบเสียง ไวยากรณ์ และคำศัพท์เพื่อให้เกิดผลบางประการ

McEdwards (1968 : 14) กล่าวว่าวัจนลีลาเป็นผลจากการเลือกสรรหัวข้อเรื่อง โครงสร้าง การสรรคำ การใช้คำศัพท์ ไวยากรณ์ และการสร้างจินตภาพ (imagery) ทั้งที่เกิดขึ้นโดยตั้งใจและไม่ได้ตั้งใจ ผลจากการเลือกสรรนั้นช่วยให้ผู้ส่งสารสามารถถ่ายทอดความคิดและอารมณ์ความรู้สึกในรูปแบบการเขียนหรือการพูดได้ตามประเด็นที่ตั้งไว้

ส่วนวัจนลีลาศาสตร์ (stylistics) Verdonk (2002 : 4) ได้กล่าวว่า เป็นศาสตร์ที่วิเคราะห์รูปแบบการแสดงออกทางภาษาที่มีลักษณะเฉพาะ รวมทั้งอธิบายถึงจุดประสงค์และผลลัพธ์ของลักษณะนั้น ๆ ด้วย

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2548 : 73) ได้กล่าวไว้ว่า วัจนลีลามักถูกจำแนกประเภทออกเป็นจำนวนจำกัด เช่นเป็น 2 ระดับ คือ วัจนลีลาเป็นทางการ (ระดับสูง) และวัจนลีลาแบบไม่เป็นทางการ (ระดับต่ำ) การแบ่งเช่นนี้กว้างและประยุกต์ให้เข้ากับภาษาในทุกสังคมได้ วัจนลีลาเป็นทางการคือรูปแบบของภาษาที่มีลักษณะสมบูรณ์ในทุกด้าน เช่นในการออกเสียงก็ออกเต็มคำ ไม่มีการละคำ เช่น มหาวิทยาลัย ก็ออกเสียงว่า “ มะ- หา - วิด – ทะ - ยา - ลัย ” (ไม่ใช่ “มหา- ทลัย ” หรือ “มหา - ลัย ”) การใช้คำก็ไม่มีคำสแลงหรือคำย่อ รูปประโยคก็เต็ม ไม่มีการละคำ ผู้ใช้จะระมัดระวังและต้องเตรียมล่วงหน้า รูปแบบของภาษาลักษณะนี้จะใช้ในพิธีการ เช่นการกล่าวสุนทรพจน์ หรือใช้พูดกับบุคคลที่สูงกว่าผู้พูด และใช้พูดเรื่องจริงจัง ตรงกันข้ามวัจนลีลาแบบไม่เป็นทางการ ใช้ในสถานการณ์ที่ไม่เป็นพิธีการ ใช้พูดกับคนที่สนิทหรือต่ำกว่าผู้พูด และใช้พูดเรื่องเบา ๆ ไม่จริงจัง

นอกจากนี้ อมรา ประสิทธิรัฐสินธุ์ (2548 : 78) ยังได้อ้างแนวคิดของมาร์ติน โจส ซึ่งแบ่งวัจนลีลาออกเป็น 5 ระดับคือ

1. วัจนลีลาตายตัว (Frozen style)
2. วัจนลีลาเป็นทางการ (Formal style)
3. วัจนลีลาหารือ (Consultative style)
4. วัจนลีลาเป็นกันเอง (Casual style)
5. วัจนลีลาสนิทสนม (Intimate style)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

วัจนลีลาทั้ง 5 ระดับมีหน้าที่แตกต่างกัน และมีลักษณะทางภาษาที่แตกต่างกันด้วยคือ

1. วัจนลีลาตายตัว คือรูปแบบของภาษาที่ใช้พูดกับหรือพูดถึงบุคคลที่เป็นที่เคารพสักการะสูงสุด เช่น พระมหากษัตริย์ และใช้ในกาลเทศะที่ศักดิ์สิทธิ์ เช่น ในพิธีทางศาสนา หรือที่เป็นพิธีการมาก ๆ ในศาล ในที่ประชุมรัฐสภาเป็นต้น ลักษณะของภาษามีความเด่นตรงความอลังการ ความซับซ้อน และความเป็นภาษาเก่าแก่ที่ใช้มาในสังคมรวมถึงบทสวดมนต์ต่างๆ

ตัวอย่าง

(1) ข้าพระพุทธเจ้า ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาสกราบบังคมทูล อัญเชิญใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท พระราชทานปริญญาบัตร

(2) ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย ตลอดจนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลก จงดลบันดาลให้ท่านและครอบครัวประสบความเจริญ

(3) ข้าแต่ศาลที่เคารพ...

ทั้งหมดนี้ถือเป็นวัจนลีลาตายตัว

2. วัจนลีลาเป็นทางการ คือรูปแบบของภาษาที่ใช้ในโอกาสสำคัญ ใช้พูดกับบุคคลที่สูงกว่า และใช้พูดเรื่องสำคัญ ซึ่งผู้พูดมีความเอาจริงเอาจัง เช่น การเขียนบทความวิชาการ การกล่าวสุนทรพจน์ การบันทึกรายงานการประชุม การเขียนจดหมายราชการ ลักษณะของภาษาในวัจนลีลานี้ไม่อลังการและตายตัวเท่าวัจนลีลาตายตัว แต่ก็มีรูปแบบที่ซับซ้อนและสมบูรณ์ตามกฎไวยากรณ์ของภาษาไทย

ตัวอย่าง

(1) รายงานผลการวิจัยที่ผ่านมา แสดงให้เห็นว่าการเจริญเติบโตของใบหน้าและกะโหลกศีรษะมีความสัมพันธ์กับการเจริญเติบโตของร่างกาย

(2) มันฝรั่งเป็นพืชชนิดหนึ่งที่ทางสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เลือกแนะนำให้ชาวไทยภูเขาปลูกเป็นพืชทดแทนยาเสพติด

(3) ฝ่ายวางแผนและพัฒนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบการดำเนินการจัดตั้งวิทยาลัยปิโตรเคมี

3. วัจนลีลาหารือ คือรูปแบบของภาษาที่ใช้ในการติดต่อธุรกิจ การงาน การซื้อขายในชีวิตประจำวัน รวมทั้งในการประชุมปรึกษาหารืออย่างไม่เป็นทางการ ผู้พูดมีความจริงจังน้อยกว่าในวัจนลีลาเป็นทางการ แต่ก็มากกว่าในวัจนลีลาเป็นกันเอง ลักษณะด้านภาษาของวัจนลีลาหารือมีโครงสร้างที่หลวมกว่าและไม่สมบูรณ์ตามกฎไวยากรณ์ มีการละคำ เช่น ละประธาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ของประโยค มีการใช้คำภาษาต่างประเทศ และประโยคซับซ้อนน้อยกว่า

ตัวอย่าง

(1) คิดว่า idea ที่คุณเสนอมาฟังดูน่าสนใจมาก

(2) สนใจสินค้าตัวใหม่ไหม

(3) เรื่องนี้คงต้องคิดให้รอบคอบกว่านี้

(4) หวังว่า ท่านทั้งหลายคงได้ประโยชน์จากการบรรยายครั้งนี้บ้าง

4. วัจนลีลาเป็นกันเอง เป็นรูปแบบของภาษาที่ใช้พูดในโอกาสที่ไม่เป็นทางการ ไม่มีพิธีรีตอง เช่น ที่งานเลี้ยง โรงอาหาร สนามเด็กเล่น ฯลฯ ใช้พูดกับบุคคลที่เท่าเทียมกัน หรือที่คุ้นเคยพอสมควร ผู้พูดจะรู้สึกสบาย ๆ ไม่ตึงเครียด ลักษณะของภาษา มีข้อสังเกตได้คือ มีการออกเสียงไม่ชัดเจน มีการกร่อนคำ หรือใช้คำย่อ มีการใช้คำสแลง และคำลงท้าย (เช่น นะ ซิ เถอะ) รูปประโยคไม่ซับซ้อน และมีการละประธานมากกว่าในวัจนลีลาหารือ

ตัวอย่าง

(1) ตอนนี้ว่างหรือป่าว จะขึ้นไปพบ

(2) ตกลง เจอกัน บ่ายโมงวันพุธนะ อย่าลืมนะ

(3) วันนี้เจอวิทยากรเบี้ยวแหละ ไม่มาเอาดื้อ ๆ เลย

5. วัจนลีลาสนิทสนม คือรูปแบบการใช้ภาษาที่ใช้พูดเฉพาะกับคนที่สนิทที่สุด เช่น บุคคลในครอบครัว ระหว่างพี่น้อง สามีภรรยา ใช้พูดเรื่องส่วนตัว หรือเรื่องที่รู้กันอยู่อย่างดีในคู่สนทนา ลักษณะของภาษาอาจแยกจากวัจนลีลาเป็นกันเองได้ยาก แต่อาจสังเกตได้จากการกร่อนของคำและประโยคมีมากกว่าและมีการใช้คำย่อ คำเฉพาะกลุ่ม หรือคำสบถสาบานมาก

ตัวอย่าง

(1) หิวยัง เอาเลยมั้ย

(2) กะอีแค่นี้ สอ บอ มอ

(3) ดูซี่ จ๊าบเป็นบ้าเลย

(4) บ่ายนี้ เลียน (= เรียน) ป่าว (= หรือเปล่า)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

การศึกษาวัจนลีลาในวรรณกรรมนั้นมีการแบ่งรูปแบบวัจนลีลาในวรรณกรรมหลายรูปแบบข้อมูลจาก เวบไซต์ www.wikipedia.com แบ่ง Literary Stylistics ออกเป็น 7 ประการ คือ 1. รูปแบบ 2. คำศัพท์ 3. การสื่อความหมาย 4. รูปประโยค 5. วลี 6. กลวิธีการเขียน

7. ใจความสำคัญ มีรายละเอียดสำคัญดังนี้

1. รูปแบบ หมายถึงลักษณะหรือแบบที่ใช้ในการสื่อสาร เช่นการอวยพรอาจสื่อสารในรูปแบบของกลอนสุภาพ ร้อยแก้ว หรือบทเพลงซึ่งแตกต่างกันไป ตามความถนัดและความชอบของผู้ประพันธ์แต่ละคน ลักษณะรูปแบบที่ผู้ประพันธ์ใช้บ่อยครั้ง ก็จะถือเป็นวัจนลีลาประจำตัว

2. คำศัพท์ หมายถึงการเลือกใช้คำศัพท์เพื่อใช้ในการสื่อสาร โดยปกติคำศัพท์จะมีระดับการใช้ที่แตกต่างกันเช่น คำทำเนียบกวีใช้ในการแต่งร้อยกรอง คำสแลงใช้ในการสื่อสารที่ไม่เป็นทางการ คำศัพท์เชิงวิชาการใช้ในการเขียนรายงานเชิงวิชาการ การใช้คำในระดับต่าง ๆ ผู้ประพันธ์สามารถเลือกใช้คำศัพท์ได้หลากหลาย เช่นการกล่าวถึงตนเอง ผู้ประพันธ์อาจใช้คำว่า ข้าพเจ้า ผม กระผม ดิฉัน ข้า กู ขึ้นอยู่กับระดับภาษาที่ใช้และความต้องการในการสื่อสาร

3. การสื่อความหมาย หมายถึงการใช้วิธีการสื่อความที่มีอยู่หลายลักษณะ เช่นการสื่อความแบบนัยตรง การสื่อความแบบนัยประวัติ การใช้ความหมายตรง การใช้ความหมายแฝง ผู้ประพันธ์แต่ละคนย่อมมีวิธีการสื่อความหมายที่แตกต่างกันไปเช่น เมื่อต้องการสื่อความหมายว่า เธอมีความสำคัญต่อฉันมาก ผู้ประพันธ์อาจใช้การสื่อความหมายได้หลากหลาย เช่น “ เธอคือลมหายใจ ” “ เธอคือที่หนึ่ง ” “ ฉันขาดเธอไม่ได้ ” “ ขาดเธอฉันคงขาดใจ ” หรือ “ สิ่งสำคัญที่สุดคือเธอ ”

4. รูปประโยค หมายถึงการใช้ลักษณะประโยคในลักษณะต่าง ๆ เช่นการใช้ความเดียว หรือการใช้ประโยคที่เชื่อมต่อกันเป็นประโยคขนาดยาว รวมไปถึงประโยคที่ใช้ในการสื่อสารเช่นการใช้ประโยคคำถาม ประโยคคำสั่ง ผู้ประพันธ์แต่ละคนอาจเลือกใช้ประโยคแตกต่างกันเช่น เมื่อต้องการสื่อสารว่า เธอควรกลับบ้านได้แล้ว ผู้ประพันธ์อาจใช้ประโยคคำถาม “เธอยังไม่กลับบ้านอีกหรือ ค่ำแล้วนะ” หรือประโยคคำสั่ง “ เธอกลับบ้านได้แล้ว ” ก็ได้

5. วลี หมายถึงการเลือกใช้ วลี ในรูปแบบต่าง ๆ นอกจากความแตกต่างในเรื่องของชนิดวลี เช่น นามวลี สรรพนามวลี กริยาวลี แล้ว การใช้คำเชื่อมและการใช้คำขยายก็เป็นอีกลักษณะหนึ่งที่ผู้ประพันธ์สามารถเลือกใช้ตามความถนัดและความชอบได้ เช่น “เด็กผู้หญิงนัยน์ตาโศกคนนั้น” “เด็กผู้หญิงที่มีนัยน์ตาโศกคนนั้น” หรือ “เด็กผู้หญิงที่มาพร้อมกับนัยน์ตาโศกคนนั้น”

6. กลวิธีการเขียน หมายถึงวิธีการและเทคนิคการเขียน เช่นการเขียนเรียงลำดับเหตุการณ์ การเขียนสลับลำดับเหตุการณ์ การเปิดเรื่องโดยใช้คำถาม การเปิดเรื่องโดยใช้สุภาษิต เช่นเมื่อต้องการเปิดเรื่องในเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก ผู้ประพันธ์อาจใช้คำถาม “ คุณเคยมีความ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

รักหรือไม่ ” หรือใช้สุภาษิต “ที่ใดมีรักที่นั่นมีทุกข์ ” เพื่อเปิดเรื่อง แตกต่างกันไปตามความถนัดและความนิยมของผู้ประพันธ์

7. ใจความสำคัญ หมายถึงวิธีการนำเสนอความคิดสำคัญของผู้ประพันธ์ ผู้ประพันธ์อาจเลือกใช้ประโยคใจความสำคัญที่อยู่ในตำแหน่งต้นย่อหน้าแล้วใช้ประโยคขยายความต่อท้าย หรือเลือกใช้ประโยคใจความสำคัญเป็นประโยคสรุปอยู่ท้ายย่อหน้าก็ได้ รวมไปถึงใจความสำคัญที่ไม่ได้นำเสนอผ่านประโยคใดประโยคหนึ่งอย่างชัดเจน

นอกจากนั้นอรจิรา โกลากุล (2549:14)ได้รวบรวม เกณฑ์การวิเคราะห์วัจนลีลาออกเป็นหมวดหมู่ 3 ระดับดังนี้

1. ระดับไวยากรณ์

1.1 โครงสร้างประโยค

1.1.1 โครงสร้างประโยคตามหลักไวยากรณ์ ได้แก่ ประโยคความเดียว ประโยคความรวม ประโยคความซ้อน

1.1.2 โครงสร้างประโยคตามหลักวัจนลีลา ได้แก่ ประโยคหลวม ประโยคกระชับ ประโยคสมดุล

1.2 รูปแบบประโยคลักษณะต่าง ๆ เช่น การกลับประโยค (Inversion) การวางประโยคคู่ขนาน (Parallelism)

1.3 การเรียงลำดับคำในประโยคและการวางตำแหน่งส่วนขยาย เช่น ตำแหน่งของคำคุณศัพท์และคำวิเศษณ์ การใช้อนุประโยค การเชื่อมความและการซ้อนความ การใช้นามวลีและกริยาวลี

1.4 การเรียบเรียงข้อมูล การกำหนดจุดเน้นและจุดสนใจ การแบ่งย่อหน้า ความยาวของย่อหน้า และความยาวของประโยค

1.5 การใช้เครื่องหมายวรรคตอน

2. ระดับความหมายและคำศัพท์

2.1 ความหมายตรงและความหมายแฝง

2.2 การใช้คำรูปธรรมและคำนามธรรม

2.3 ความยาวและโครงสร้างคำ

2.4 ระดับภาษาเป็นภาษาทางการหรือไม่เป็นทางการ มีการใช้คำสแลงหรือไม่ เป็นภาษามาตรฐานหรือไม่มาตรฐาน

2.5 ลักษณะทางภาษาอื่น ๆ เช่น เป็นภาษาโบราณ ภาษาวรรณกรรม ภาษาทั่วไป หรือภาษาปาก มีการเกลื่อนคำ (Euphemism) ประดิษฐ์ถ้อยคำให้วิจิตรบรรจง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

หรือใช้คำซ้ำซากบ้างหรือไม่

2.6 การเปลี่ยนแปลงระดับคำภายในตัวบท

2.7 การใช้ภาพพจน์ อุปมาอุปมัย การเล่นคำ การซ้ำคำ

3. ระดับหน่วยย่อยภายในคำ

3.1 สัมผัสอักษร สัมผัสสระ การเลียนเสียงธรรมชาติ

3.2 จังหวะ รูปแบบการหยุด การเน้นเสียง ระดับเสียงสูงต่ำ

1.4.2 <u>แนวคิดที่เกี่ยวกับความเป็นมาของเพลงไทย</u>

เพลงเป็นการละเล่นชนิดหนึ่งที่อยู่คู่กับวัฒนธรรมไทยมาช้านาน เราจะพบว่าในแต่ละภูมิภาคจะมีเพลงพื้นบ้านอยู่มากมายเช่น เช่นเพลงเทพทอง เพลงปรบไก่ เพลงเกี่ยวข้าว เพลงเต้นกำรำเคียว เพลงฉ่อย เพลงอีแซว เพลงลำตัด ฯลฯ ด้วยเหตุที่เพลงเหล่านี้ ที่สืบทอดต่อกันมาโดยมุขปาฐะ การจะชี้ชัดว่า ต้นกำเนิดของเพลงอยู่ในสมัยใด หรือระยะแรกของเพลงมีลักษณะเป็นอย่างไรจึงเป็นเรื่องที่ต้องอาศัยการสันนิษฐานเทียบเคียง

โกวิทย์ ขันธศิริและอรวรรณ บรรจงศิลปะ อ้างใน วัชราภรณ์ อาจหาญ (2535 : 11) อธิบายประวัติเพลงไทยว่า

> มีเพลงอยู่เพลงหนึ่งที่สงสัยกันว่าเป็นเพลงสุโขทัย เพลงนั้นเป็นเพลงพื้นเมืองที่เราเรียกว่า “เทพทอง” ซึ่งเป็นการแสดงพื้นเมือง เช่นเดียวกับเพลงฉ่อย แต่ว่าถ้อยคำที่เขาเล่นพื้นเมืองหยาบโลนกว่าการแสดงใดใดทั้งนั้น การเล่นที่ผู้เขียนได้เคยเห็นมาไม่มีการเล่นใดที่จะหยาบโลนเท่ากับการเล่นเทพทองเลย เพลงเทพทองนี้เมื่อได้เปลี่ยนแปลงวิวัฒนาการมาเป็นเพลงละคร มีปี่พาทย์รับขึ้น ได้เรียกกันอีกอย่างหนึ่งว่า “เพลงสุโขทัย” บางท่านเรียกเพลงเทพทอง บางท่านเรียกเพลงสุโขทัย เพราะฉะนั้นจึงสงสัยว่า การเล่นพื้นเมืองเทพทองนี้อาจจะมีมาแต่สมัยกรุงสุโขทัยแล้ว แต่ทว่าเวลานั้นคงเล่นกันเป็นพื้นเมืองเท่านั้น

ในวรรณคดี ต่างๆ ก็เอ่ยถึงการละเล่นเพลงเทพทองและเพลงปรบไก่ เช่น ในบทละครเรื่อง อุณรุท พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 1 เป็นต้น จะเห็นว่าเอกสารต่าง ๆ ได้มีการกล่าวถึง “เทพทอง” และ “ปรบไก่” อยู่มาก ทำให้พอเห็นภาพว่า เพลงเทพทองและปรบไก่ เป็น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

การละเล่นที่เป็นที่นิยมมาตั้งแต่โบราณเพลงเทพทองและเพลงพื้นบ้านประเภทต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น เพลงครึ่งท่อน เพลงปรบไก่ เพลงไก่ป่า เพลงเกี่ยวข้าว ล้วนอาศัยจังหวะจากการปรบมือหรือเครื่องเคาะง่าย ๆ ต่อมาเพลงได้พัฒนาขึ้นพร้อมกับความก้าวหน้าทางด้านดนตรี เกิดเป็นเพลงที่ใช้ร้องร่วมกับวงดนตรีไทยเดิมรูปแบบต่าง ๆ ทำให้เพลงมีมิติที่หลากหลายและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ทั้งในด้านของท่วงทำนองและจังหวะ แน่นอนว่าย่อมส่งผลให้การใช้ภาษาหรือเนื้อร้องมีพัฒนาการด้วยเช่นกัน

แต่เดิมเนื้อร้องในเพลงพื้นบ้านมักจะมีลักษณะเป็นข้อความที่มีความคล้องจอง แต่ไม่ได้มีแบบแผนฉันทลักษณ์ที่เคร่งครัดมากนัก อาจมีลักษณะเฉพาะตัวบางประการเช่นเพลงปรบไก่ก็มักจะ ลงท้ายเสียงสระเดียวกันเกือบทุกวรรค คล้ายกับกลอนหัวเดียว เช่น

เล่นเพลงตบไก่ หัวไหล่ยอก
เงินเฟื้องไม่ถึง เงินสลึงไม่ออก
ไก่มันตี จนสีถลอก
เอามีดไปปอกน้องเอย

หรือ

เล่นเพลงที่โคกมะขาม ได้เงินมาสามตำลึง
จะซื้อกล้วยปอก เอามาตอกสีมึง
แม่ยอดตำลึงแดงเอย

การใช้คำก็จะเป็นคำสามัญง่าย ๆ สื่อความเข้าใจกันได้ชัดเจนและอาจมีคำสองแง่สองง่ามหรือคำลามก ปรากฏอยู่ จากตัวอย่างที่ยกมาด้านบน คำว่า “สี” มีความหมายถึงอวัยเพศหญิงนั่นเอง

ในสมัยต่อมาเมื่อเครื่องดนตรีมีมากชิ้นขึ้น ความซับซ้อนของจังหวะและทำนองก็มีมากขึ้นเช่นเดียวกัน นอกจากนั้นแล้ว เนื้อเพลงยังมีการปรับปรุงให้เป็นแบบแผนมากยิ่งขึ้น ฉันทลักษณ์ของเพลงถึงคลี่คลายมาใช้ฉันทลักษณ์ของกลอนแปด ในสมัยรัชกาลที่ 4 มีการนำเครื่องดนตรีตะวันตกเข้ามาเพื่อบรรเลงเพลงไทย รวมถึงรูปแบบเพลงจากตะวันตกมาปรับใช้ทำให้เกิดเพลงไทยรูปแบบใหม่ นั่นคือ “เพลงไทยสากล”

เพลงไทยสากล คือเพลงที่มีเนื้อร้องเป็นภาษาไทย ใช้ดนตรีสากลเป็นหลักในการบรรเลง ดำเนินตามแบบดนตรีตะวันตก ทั้งในกระบวนการสร้างจังหวะ ท่วงทำนองการบันทึกและเครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลง เพลงไทยสากลเป็นเพลงขับร้องที่รับเอารูปแบบลักษณะ ของ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ดนตรี ลักษณะการบรรเลง การเรียบเรียงเสียงประสานและการขับร้องมาจากดนตรีทางตะวันตก แล้วนำมาใส่เนื้อร้องเป็นภาษาไทย (จำนง รังสิกุล 2517 : 68)

นอกจากดนตรีจะพัฒนาออกเป็นหลายรูปแบบแล้ว ภาษาที่ใช้ในเนื้อเพลง ไม่ว่าจะเป็นถ้อยคำหรือสำนวนก็พัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปจากภาษาที่ใช้กันปกติ เนื่องจากภาษาในเนื้อเพลงเป็นรูปแบบหนึ่งของคำประพันธ์ (พรเพ็ญ ตันประเสริฐ 2533 : 1)

1.4.3 <u>แนวคิดที่เกี่ยวกับการประพันธ์เพลง</u>

การประพันธ์เพลงแบ่งออกได้เป็นสองส่วน ส่วนแรกคือส่วนทำนอง ได้แก่ ดนตรีจังหวะ ท่วงทำนอง รวมไปถึงระดับเสียงที่เหมาะสม ส่วนที่สองคือเนื้อร้อง ส่วนนี้ต้องใช้ภาษาเรียบเรียงให้เกิดความหมายและสื่อสารได้ตรงตามจุดประสงค์ของผู้ประพันธ์ การประพันธ์เพลงทั้งสองส่วนนี้จะต้องมีความมีความเป็นเอกภาพ กลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันจึงจะเป็นเพลงที่สมบูรณ์และไพเราะ

ปิยพันธ์ แสนทวีสุข (2546:100) ได้กำหนดวิธีการประพันธ์เพลงเบื้องต้นไว้ดังนี้

1. แต่งส่วนทำนองก่อน แล้วจึงแต่งส่วนเนื้อร้อง การแต่งเพลงวิธีนี้จะได้บทเพลงที่ไพเราะรื่นหู ทั้งทำนองและเนื้อร้อง มีความสมบูรณ์ทั้งสองส่วน

2. แต่งส่วนเนื้อร้องขึ้นก่อน แล้วจึงแต่งส่วนทำนอง การแต่งเพลงด้วยวิธีนี้ไม่สู้ดีนัก เพราะจะได้เพลงที่ไม่ค่อยถูกตามแบบฟอร์มของบทเพลง นอกจากจะเป็นผู้มีความรู้ทางด้านการประพันธ์และดนตรีอย่างดีอยู่แล้ว จึงจะทำให้ได้บทเพลงที่ดี แต่อย่างไรก็ดีการแต่งเพลงวิธีนี้เป็นที่นิยมมากที่สุดในบรรดานักแต่งเพลงของไทย เพลงที่แต่งส่วนเนื้อร้องก่อนนี้เรียกว่า Art Song ตัวอย่างเพลงที่แต่งแบบนี้ เช่นเพลงสยามมานุสติ

3. แต่งส่วนทำนองและส่วนเนื้อร้องพร้อมกัน วิธีนี้เป็นวิธีที่ยากพอสมควร อย่างไรก็ตามวิธีนี้จะได้บทเพลงที่ไพเราะกว่าวิธีที่ 2 และบางทีอาจดีกว่าวิธีที่ 1 ก็ได้ เพราะเมื่อแต่งเนื้อร้องหรือทำนองแล้ว ถ้าเกิดความขัดแย้งหรือไม่สัมพันธ์กัน ก็สามารถแต่งใหม่หรือแก้ไขได้ทันที แต่ข้อเสียคือมักจะแต่งไปตามอารมณ์ จนบางครั้งทำให้ไม่ถูกแบบฟอร์มของบทเพลงหรือไม่ถูกรูปแบบในการใช้ภาษา

นอกจากนั้นแล้ว ปิยพันธ์ แสนทวีสุข (2546:108) ได้กล่าวถึงเทคนิคการประพันธ์เพลงให้มีความไพเราะ ดังนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

1. การเลือกระดับเสียงของคำในส่วนเนื้อร้องต้องเหมาะสมกับระดับเสียงของตัวโน้ตในส่วนทำนองเนื่องจากภาษาไทยมีเสียงวรรณยุกต์ การเปลี่ยนระดับเสียงของคำจึงอาจทำให้คำนั้นเปลี่ยนความหมาย ผู้ประพันธ์จึงต้องเลือกคำที่เหมาะสมทั้งความหมายและระดับเสียง

ระดับเสียงวรรณยุกต์ไทยทั้ง 5 ระดับ สามารถเทียบกับ ระดับเสียงของโน้ตดนตรีได้ดังนี้

1.1 เสียงโน้ต “ โดต่ำ ” เหมาะสำหรับเสียงวรรณยุกต์ “ สามัญ, เอก, และจัตวา ” ไม่เหมาะกับวรรณยุกต์ “โทและตรี ”

1.2 เสียงโน้ต “ เร ” เหมาะสำหรับเสียงวรรณยุกต์ “ สามัญและจัตวา ” ไม่เหมาะกับวรรณยุกต์ “เอกและโท ”

1.3 เสียงโน้ต “ มี ” เหมาะสำหรับเสียงวรรณยุกต์ “ สามัญ, โท, ตรีและจัตวา ” ไม่เหมาะกับวรรณยุกต์ “ เอก ”

1.4 เสียงโน้ต “ ฟา ” เหมาะสำหรับเสียงวรรณยุกต์ “ สามัญและจัตวา ” ไม่เหมาะกับวรรณยุกต์ “เอก, โทและตรี ”

1.5 เสียงโน้ต “ ซอล ” เหมาะสำหรับเสียงวรรณยุกต์ “ สามัญและจัตวา ” ไม่เหมาะกับวรรณยุกต์ “เอก, โทและตรี ”

1.6 เสียงโน้ต “ ลา ” เหมาะสำหรับเสียงวรรณยุกต์ “ สามัญ , โท , ตรีและจัตวา ” ไม่เหมาะกับวรรณยุกต์ “ เอก ”

1.7 เสียงโน้ต “ ที ” เหมาะสำหรับเสียงวรรณยุกต์ “ สามัญและจัตวา ” ไม่เหมาะกับวรรณยุกต์ “เอก, โทและตรี ”

2. การกำหนดขนาดพิกัดของเสียง (Range) หรือช่วงของระดับตัวโน้ต ให้พอเหมาะกับความสามารถของนักร้อง โดยปกติขนาดพิกัดของเสียงจะอยู่ระหว่างขั้นคู่ 9 หรือไม่เกินขั้นคู่ 10

3. ใช้เครื่องหมายต่าง ๆ เพื่อแสดงอารมณ์ของบทเพลง เช่น เครื่องหมาย Legato แสดงถึงความอ่อนหวาน เครื่องหมาย Moderato (>) แสดงถึงความเข้มแข็ง

4. เน้นจุดประสงค์ ที่ต้องการสื่อสารให้ชัดเจน เนื้อหาในเพลงจะต้องมีความเป็นเอกภาพ เล่าเรื่องในประเด็นที่ชัดเจน

5. มีความน่าติดตาม โดยเฉพาะการสร้างความน่าสนใจในช่วงแรกของเพลง จะทำให้ผู้ฟังสนใจ และติดตามฟังเนื้อเพลงจนจบเพลง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

6. สร้างความรู้สึกมีส่วนร่วม คือ การทำให้ผู้ฟังรู้สึกมีส่วนร่วม หรืออารมณ์ร่วมกับเพลงด้วย ดังนั้นผู้ประพันธ์เพลงต้อง คำนึงถึงวัย อายุ พื้นฐานการศึกษา อาชีพ ถิ่นฐานที่อยู่อาศัย ของผู้ฟัง เพื่อสร้างสรรค์เพลงที่เหมาะกับผู้ฟังและเกี่ยวกับผู้ฟังมากที่สุด

7. สร้างความโดดเด่น แปลกใหม่ เพลงที่มีความแตกต่างจากเพลงทั่วไป จะทำให้เพลงนั้นไม่มีความซ้ำซาก จำเจ และส่งผลให้ได้รับความนิยมอย่างรวดเร็ว

1.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1.5.1 งานวิจัยเกี่ยวกับวัจนลีลาในวรรณกรรม

1.5.2 งานวิจัยเกี่ยวกับวัจนลีลาในวรรณกรรมเพลง

1.5.1 <u>งานวิจัยเกี่ยวกับวัจนลีลาในวรรณกรรม</u>

งานวิจัยที่เกี่ยวกับวัจนลีลาในวรรณกรรมนั้นมีการศึกษาวิจัยในวรรณกรรมที่หลากหลายเช่น หนังสือพิมพ์ กฎหมาย ร้อยกรอง และวรรณกรรมสำหรับเด็ก โดยมุ่งเน้นศึกษาวัจนลีลาที่เกี่ยวข้องกับลักษณะเด่นของวรรณกรรมนั้น ดังผลงานต่อไปนี้

อรุณศรี ชาญสมุห์ (2534) ได้ศึกษาวัจนลีลาของหัวข่าวหนังสือพิมพ์ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งประธานาธิบดีฝรั่งเศส ใน ค.ศ.1988 วิทยานิพนธ์นี้เป็นการศึกษาวัจนลีลาของหัวข่าวหนังสือพิมพ์ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งประธานาธิบดีฝรั่งเศสใน ค.ศ. 1988 โดยเก็บข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ 3 ฉบับ คือ เลอ ฟิกาโร, เลอ มง และ ลิเบราซิยง ทั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาเฉพาะคำ โครงสร้าง ภาพพจน์ ที่ปรากฏในหัวข่าว และความสัมพันธ์ของคำ โครงสร้าง ภาพพจน์ กับทัศนคติทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ การศึกษาเรื่องนี้แสดงให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับมีวิธีการเสนอหัวข่าวเป็นของตนเอง วิธีการเสนอหัวข่าวและการใช้ภาษาสอดคล้องกับทัศนคติทางการเมืองของหนังสือพิมพ์นั้น ๆ

มลุลี พรโชคชัย (2537) ได้ศึกษาวัจนลีลาของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไทย งานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวัจนลีลาของประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ไทยในแง่ต่อไปนี้ คือ ศึกษาและจำแนกชนิดของสาระในมาตราต่าง ๆ ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไทย ศึกษารูปวากยสัมพันธ์ ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไทย ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างชนิดของสาระกับรูปวากยสัมพันธ์ และศึกษาศัพท์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

เฉพาะและสำนวนเฉพาะที่ใช้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไทย ผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้ ชนิดของสาระในมาตราต่าง ๆ ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไทย แบ่งได้เป็น 4 ชนิดใหญ่ ๆ ดังนี้ คือ

1) สาระที่เป็นคำสั่งหรือข้อบังคับ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ชนิดย่อย คือ สาระที่เป็นคำสั่งหรือข้อบังคับแบบไม่มีเงื่อนไขในการปฏิบัติตาม และสาระที่เป็นคำสั่งหรือข้อบังคับแบบมีเงื่อนไขในการปฏิบัติตาม

2) สาระที่เป็นคำอนุญาต

3) สาระที่เป็นคำจำกัดความ

4) สาระที่เป็นการแจ้งความให้ทราบ

สาระแต่ละชนิดเหล่านี้ จะมีรูปวากยสัมพันธ์ที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างกันไป นั่นคือ ชนิดของสาระกับรูปวากยสัมพันธ์ของสาระมีแนวโน้มที่จะเป็นปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ในการศึกษาวิเคราะห์การใช้ศัพท์และสำนวนเฉพาะ ของภาษาที่ใช้ในการประมวลกฎหมายไทยนี้พบว่า การใช้ศัพท์และสำนวนในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไทยนี้ มีลักษณะที่เฉพาะ แตกต่างไปจากภาษาปกติทั่วไป

ปรมาภรณ์ ลิมป์เลิศเสถียร (2538) ได้ศึกษาบทร้อยกรองของเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์: วัจนลีลากับความคิดของกวี วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาลีลาการใช้ภาษาที่เป็นลักษณะเด่นในร้อยกรองของเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ เพื่อชี้ให้เห็นว่า วัจนลีลาของกวีมีความสัมพันธ์กับความคิดของกวี และสื่อความคิดได้สัมฤทธิ์ผล ผลการศึกษาสรุปว่า งานร้อยกรองของเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ มีแนวคิดที่สำคัญ ๆ ปรากฏอยู่หลายด้าน อาทิ ความรัก ธรรมชาติ ศาสนาและสังคม เนาวรัตน์มักเลือกสรรถ้อยคำที่มีลีลาอ่อนหวานนุ่มนวล สื่อสารความคิดเช่นเดียวกับการใช้ความเปรียบสื่อจินตภาพได้อย่างสวยงาม นอกจากนี้เนาวรัตน์ยังสามารถนำขนบการแต่งวรรณคดีและเพลงพื้นบ้านมาปรับประยุกต์สร้างสรรค์ เพื่อสื่อสาระร่วมสมัย ลีลาการใช้ภาษาที่อ่อนหวานอันเป็นลักษณะเด่นเฉพาะของกวีชี้ให้เห็นว่าเนาวรัตน์มีทัศนคติต่อโลกและชีวิตอย่างเอื้ออาทร อ่อนโยน ปรารถนาที่จะสร้างสรรค์คุณค่า ความดีงามให้เกิดขึ้น การใช้ภาษาที่งดงามดังกล่าว สามารถสื่อให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์สะเทือนใจ ซาบซึ้ง คล้อยตามทัศนกวีได้

พัชรีย์ จำปา (2538) ได้ศึกษาวัจนลีลาในวรรณกรรมสำหรับเด็ก การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาวัจนลีลาทางด้านกลวิธีการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับวัยของเด็กและมุ่งปลูกฝังแนวคิดด้านคุณธรรมให้แก่เด็ก ผลการศึกษาพบว่า ในวรรณกรรมสำหรับเด็กมีวัจนลีลาทางด้านกลวิธีการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก ได้แก่ การใช้คำง่าย การใช้คำที่ก่อให้เกิดภาพและความรู้สึก การใช้คำที่แสดงความสุภาพอ่อนน้อม การเล่นคำ การใช้ประโยคสั้น การ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ใช้ประโยคที่มีคำบอกความต่าง และการเรียงลำดับความโดยการแสดงเหตุผล การบอกจุดหมาย และการขยายความ ส่วนวัจนลีลาทางด้านกลวิธีการใช้ภาษาที่มุ่งปลูกฝังแนวคิดด้านคุณธรรมให้แก่เด็ก พบว่ามีการใช้คำที่สื่อความหมายเชิงคุณธรรม คือ คำที่เกี่ยวข้องกับศาสนา และคำที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ การใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวกับสิ่งที่ดีและมีคุณค่า การใช้คำที่มีความหมายเกี่ยวกับสิ่งที่ไม่ดีและมีอันตราย และการใช้คำที่เกี่ยวกับการบอกให้ทำ ในระดับประโยค พบว่ามีการใช้ประโยคที่สัมพันธ์กับแนวคิด คือ ประโยคถาม-ตอบ และประโยคเปรียบเทียบ ในระดับความพบว่ามีการใช้ภาพพจน์ และการใช้ความเปรียบคู่ขนาน เพื่อเน้นย้ำให้เด็กเข้าใจเรื่องราวได้ง่ายขึ้น ลักษณะเด่นทางด้านกลวิธีการใช้ภาษาทั้งหมดนี้ มุ่งให้เด็กเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินในการอ่าน และเพื่อให้เด็กจดจำและนำคติธรรมคำสอนที่ผู้แต่งสอดแทรกไว้ในเรื่องไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

การวิจัยเกี่ยวกับวัจนลีลาในวรรณกรรมต่าง ๆ นั้นมุ่งเน้นศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัจนลีลากับตัวบท ผลการวิจัยทุกเรื่องจะเลือกลักษณะดีเด่นหรือลักษณะที่น่าสนใจ ด้านใดด้านหนึ่งของตัวบท แล้วเชื่อมโยงหาความสัมพันธ์กับลักษณะวัจนลีลาที่ปรากฏ ได้แก่ ความสัมพันธ์ของคำโครงสร้าง ภาพพจน์ กับทัศนคติทางการเมืองของหนังสือพิมพ์, ความสัมพันธ์ระหว่างชนิดของสาระในมาตราต่าง ๆ ของประมวลกฎหมายกับรูปวากยสัมพันธ์ ความสัมพันธ์ของวัจนลีลากับความคิดของกวี, ความสัมพันธ์ของกลวิธีการใช้ภาษากับวัยของเด็กและการมุ่งปลูกฝังแนวคิดด้านคุณธรรมให้แก่เด็ก

งานวิจัยข้างต้นมีประโยชน์ต่อผู้วิจัยมาก เพราะเป็นแนวทางให้ผู้วิจัยหาลักษณะเด่นในเพลงของบอย โกสิยพงษ์ เพื่อนำมาเชื่อมโยงสัมพันธ์กับวัจนลีลาที่เหมาะสม อันจะทำให้ผลการวิจัยมีความชัดเจนมากขึ้น

1.5.2 <u>งานวิจัยเกี่ยวกับวัจนลีลาในวรรณกรรมเพลง</u>

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัจนลีลาในวรรณกรรมเพลงนั้นมีการศึกษาวิจัยทั้งในวรรณกรรมเพลงประเภท เพลงลูกทุ่ง เพลงไทยสากล เพลงเพื่อชีวิต เพลงพื้นบ้าน เพลงปลุกใจ และเพลงมหาวิทยาลัย โดยงานวิจัยในระยะแรกมุ่งเน้นศึกษาด้านวรรณศิลป์ ศิลปะการใช้ภาษา รวมถึงการจำแนกรูปแบบต่าง ๆ ของเพลง ส่วนในระยะหลังมีการมุ่งเน้นศึกษาลักษณะที่เฉพาะของวรรณกรรมเพลงมากขึ้น เช่นกลวิธีการสื่อความในเพลง การเล่าเรื่อง แนวการเขียนเพลง เป็นต้น ดังผลงานต่อไปนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

จำรูญ หอมระรื่น (2534) ได้ศึกษาวรรณกรรมจากเพลงลูกทุ่งของพร ภิรมย์ ในแง่ศิลปะการใช้ภาษา รูปแบบของวรรณกรรมเพลงตลอดจนเนื้อหาสาระต่างๆ ที่สอดแทรกอยู่ในวรรณกรรมเพลง ผลการวิจัยพบว่าลักษณะคำประพันธ์ในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง จะใช้คำประพันธ์หลายลักษณะซึ่งได้แก่ กาพย์ กลอน และร่าย ทั้งนี้เพราะเป็นคำประพันธ์ที่ไม่มีกฎบังคับตายตัว ส่วนในด้านทำนองเพลงนั้นจะใช้ทำนองเพลงต่างๆ หลายประเภท ทำนองเพลงไทยเดิมจะนำมาใช้กับวรรณกรรมเพลงมากที่สุด การใช้ภาษาจะใช้คำง่ายต่อการเข้าใจ ทั้งไพเราะด้วยฉันทลักษณ์และการเลือกใช้คำที่เหมาะสมกับอารมณ์เพลง ส่วนสาระในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งมีหลายประเภทได้แก่ประเภทความรักทั่วไป ประเภทชีวิตชนบทในแง่มุมต่างๆ และประการสำคัญคือ มุ่งให้เกิดความเพลิดเพลินและช่วยทำให้จิตใจแจ่มใสร่าเริงเมื่อยามฟังเพลง วรรณกรรมเพลงลูกทุ่งมิได้ให้แต่ความบันเทิงเริงใจแก่ผู้ฟังเท่านั้น หากแต่ยังได้แฝงความคิดและแนวทางต่างๆ ที่ควรปฏิบัติในสังคมหรือความเชื่อทางพุทธศาสนามากล่าวไว้ด้วย โดยการใช้วิธีการยกอุทาหรณ์ นอกจากนั้นยังชี้ข้อบกพร่องของสังคมที่ควรจะได้แก้ไขต่อไป ทำให้ผู้ฟังทราบเรื่องราวและเหตุการณ์ต่างๆ อย่างทันเหตุการณ์ สนุกสนาน และสอดคล้องกับนิสัยของคนไทย

เชษฐา จักรไชย (2535) ได้ศึกษาวรรณกรรมเพลงของสุรพล สมบัติเจริญ เพื่อวิเคราะห์รูปแบบคำประพันธ์ด้านฉันทลักษณ์ ท่วงทำนองแต่งและเนื้อหาจากวรรณกรรมเพลงจำนวน 146 เพลง ผลการวิจัยพบว่า ด้านรูปแบบคำประพันธ์ แต่งด้วยคำประพันธ์ประเภทกลอนเพลงพื้นบ้าน กลอนสุภาพและคำประพันธ์ที่มีลักษณะคล้ายกลอนมีจำนวนพยางค์ในแต่ละวรรคตั้งแต่ 2 - 23 พยางค์และในแต่ละบทนั้นจะมีการส่งสัมผัสคล้ายกลอนซึ่งเป็นลักษณะการส่งสัมผัส ที่ปรากฏมากที่สุด ส่วนการส่งสัมผัสในลักษณะอื่นนั้นจะไม่เป็นระบบที่แน่นอน ในเรื่องจังหวะมีการเว้นช่วงของพยางค์เป็นสองจังหวะ สามจังหวะ สี่จังหวะและจังหวะแบบผสม สำหรับท่วงทำนองแต่ง มีการใช้รูปแบบของทำนองเพลง 7 ลักษณะคือ แบบเอกบท ทวิบทพิเศษ ตรีบท ทำนองเปลี่ยน จตุรบทสองท่อนสองทำนองและแบบผสมผสานโดยนิยมใช้รูปแบบของทำนองเพลงแบบทวิบทพิเศษมากที่สุดซึ่งเป็นรูปแบบของทำนองเพลง ที่มีสองทำนองคือ ทำนอง A และทำนอง B บรรเลงหลายครั้งและเนื้อร้องในแต่ละท่อนก็จะเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ ด้านการใช้ภาษา โวหารและสำนวนไทยนั้น พบว่า มีการใช้ภาษาถิ่นภาษาต่างประเทศ คำอุทาน คำเลียนเสียงธรรมชาติ การเล่นคำและการใช้คำโดยเขียนตามเสียงพูดพร้อมทั้งแทรกโวหารและสำนวนไทยไว้เกือบทุกเพลง ส่วนเนื้อหาที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลง จะเน้นเรื่องราวความรักของหนุ่มสาวปัญหาความเดือดร้อนภายในครอบครัว โดยมีสาเหตุมาจากการไม่กระทำตามบทบาทหน้าที่ของตน การได้รับการศึกษาที่ไม่ทัดเทียม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

กัน เนื่องจากสภาพฐานะยากจน การได้รับค่าตอบแทนต่ำจากงานหรืออาชีพที่ทำ นอกจากนี้ยังมีเรื่องความเชื่อโดยมีพื้นฐานทางศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้องเป็นต้นว่า ความเชื่อในเรื่องโชควาสนา ชะตาราศี สิ่งศักดิ์สิทธิ์ เทพเจ้า เชื่อในเรื่องบุญกรรมซึ่งปรากฏเกือบทุกเพลง ในด้านค่านิยมจะได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมและความเป็นไปของสังคมในขณะนั้นซึ่งจะสะท้อนออกมาหลายลักษณะ เป็นต้นว่าค่านิยมในเรื่องความมั่งคั่งร่ำรวย ความหรูหรา ฟุ่มเฟือย การรับวัฒนธรรมต่างประเทศ ค่านิยมดังกล่าวล้วนมีบทบาทในการผลักดันให้สภาพสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้รวมถึงวัฒนธรรม ประเพณีต่างๆ ด้วย ไม่ว่าจะเป็นประเพณีวันออกพรรษา ประเพณีการแต่งงานและประเพณีการไหว้เจ้าของคนไทยเชื้อสายจีนที่นับเป็นการผสมผสานวัฒนธรรมระหว่างชาติ ซึ่งสะท้อนออกมาค่อนข้างชัดเจน ในวรรณกรรมเพลงของสุรพล สมบัติเจริญ

รุจิรา เกตุสิริ (2535) ได้ศึกษาเพลงพื้นบ้านอีสานที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่งไทย เพื่อทราบถึงลักษณะของเพลงพื้นบ้านอีสานที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่งไทยทั้งในด้านคำร้องและทำนอง โดยใช้ข้อมูลจากเพลงลูกทุ่งดีเด่นกึ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งไทย จำนวน 86 เพลงลูกทุ่งหมอลำ จำนวน 305 เพลง รวม 391 เพลง ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านคำร้อง มี 3 ประเภท คือ ประเภทความรัก, ประเภทสะท้อนภาพชีวิตในสังคม และประเภทให้ความรู้ ถ้อยคำภาษาพื้นบ้านอีสานที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่งดีเด่นกึ่งศตวรรษลูกทุ่งไทยมักเป็นคำที่คนภาคกลางมีความรู้จักและคุ้นเคยอยู่แล้ว เช่น คำว่า ผู้ใด ข้อย เจ้า อ้าย น้อง บ่าว สาว เว้า เบิ่ง เอิ้นและแซบ เป็นต้น ส่วนเนื้อหานั้นพบว่ามี 8 ประเภท คือ ความรัก ความผิดหวัง, การเกี้ยวพาราสี, ความมั่นคงต่อคนรัก, ปัญหาสังคม, วัฒนธรรม, ธรรมชาติ, ความสนุกสนานและความระลึกถึง

ถ้อยคำภาษาพื้นบ้านอีสานในเพลงลูกทุ่งหมอลำมักเป็นคำไทยอีสานโบราณเป็นส่วนมาก มีความหมายลึกซึ้งกินใจและแต่งในรูปกลอนเย้นของกลอนลำเพลินและกลอนลำเต้ยธรรมดา

2. ด้านทำนองเพลงพื้นบ้านอีสานพบว่ามี 4 ทำนอง คือ ทำนองเต้ยโขง ทำนองเต้ยพม่า ทำนองเต้ยธรรมดา ทำนองลำเพลิน ทำนองเหล่านี้จะใช้ผสมผสานซึ่งกันและกัน หรืออาจจะผสมกับทำนองเพลงลูกทุ่งก็ได้

วรุณ ฮอลลิงก้า (2535) ได้ศึกษาเพลงเพื่อชีวิตระหว่าง พ.ศ. 2516 - 2534 โดยวิเคราะห์ในด้านเนื้อหา รูปแบบการประพันธ์คำร้อง และกลวิธีการใช้ภาษา ผลการศึกษาสามารถ จำแนกเนื้อหาได้เป็น 2 ช่วงคือ ช่วง พ.ศ. 2516 - 2519 และช่วงหลัง พ.ศ. 2519 – 2534

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ช่วง พ.ศ. 2516 - 2519 เป็นช่วงที่เนื้อหาของเพลงเพื่อชีวิตมีลักษณะการชี้นำทางการเมือง ได้แก่ การปลุกจิตสำนึกให้คนมีความรักความสามัคคีและเสียสละเพื่อสังคม มีการตอกย้ำแนวคิดเกี่ยวกับการเสียสละชีวิตในการต่อสู้ทางการเมือง การสะท้อนปัญหาทางการเมือง ปัญหาความยากจนของชาวนา และผู้ใช้แรงงาน มีเนื้อหาการยกย่องชมเชยบุคคล เช่น จิตร ภูมิศักดิ์ วีรชน ชาวนา ผู้ใช้แรงงาน สตรีและครู และมีเนื้อหาเกี่ยวกับการ ให้กำลังใจ

ช่วงหลัง พ.ศ. 2519 - 2534 ลักษณะของเนื้อหา จะมีความหลากหลายกว่าช่วงแรกที่ปรากฏมากที่สุดคือ การสะท้อนภาพความจริงปัญหาของประชาชนและแนวทางแก้ไข เน้นหนักไปในทางปัญหาสังคมและเศรษฐกิจมากกว่าการเมืองการปกครอง รองลงไปคือ การให้ข้อคิดด้านต่างๆ เช่น การทำงาน การดำเนินชีวิต และข้อคิดเกี่ยวกับความดีและทำดีตามหลักคำสอน ทางพุทธศาสนา การปลุกจิตสำนึกด้านต่างๆ เนื้อหาเกี่ยวกับการให้ความหวังและกำลังใจ ความรัก การคัดค้านต่อต้าน และ การยกย่องชมเชย ตลอดจนการกล่าวถึงการทำงานของศิลปินเพลงเพื่อชีวิต รูปแบบการประพันธ์ไม่ตรงตามฉันทลักษณ์เดิม และจังหวะของคำประพันธ์จะแตกต่างจากฉันทลักษณ์เดิม เพื่อให้สัมพันธ์กับ จังหวะของดนตรี กลวิธีการใช้ภาษา ศึกษาเรื่องของการใช้คำ โวหารน้ำเสียงและการตั้งชื่อเพลง ในด้านการใช้คำเพลง มักนิยมใช้คำง่าย คำซ้ำ คำภาษาถิ่น คำภาษาพูด คำอุทาน คำซ้อน คำภาษาต่างประเทศ การปรุงศัพท์ คำเลียนเสียงธรรมชาติ คำศัพท์ยาก คำผวน คำเสี่ยงระคาย คำย่อ โวหารที่ใช้คือ บรรยายโวหาร อุปมาโวหาร เทศนาโวหาร สาธกโวหาร และพรรณนาโวหาร น้ำเสียงที่ปรากฏได้แก่ น้ำเสียงถากถางค่อนว่าตำหนิติเตียน น้ำเสียงคับแค้นขมขื่น น้ำเสียงอ่อนโยนเคร่งขรึม เอาจริงเอาจัง น้ำเสียงยกย่องสรรเสริญ น้ำเสียงร่าเริงมีอารมณ์ขัน และน้ำเสียงยั่วยุ ในด้านการตั้งชื่อเพลง ส่วนใหญ่นิยมการตั้งชื่อเพลงแบบตรงตัว ตั้งชื่อเพลงแบบเร้าความสนใจ แบบเป็นรูปคำถาม แบบเปรียบเทียบ และแบบขัดความ ผลจากศึกษายังพบอีกว่า เพลงเพื่อชีวิตเป็นวรรณกรรมที่มีเนื้อหาหลากหลายแฝงด้วยข้อคิด

สุขุมาล จันทวี (2535) ได้ศึกษาเพลงไทยสากลแนวใหม่ในช่วงปี พ.ศ. 2524 - 2534 เพื่อวิเคราะห์ลักษณะเนื้อหา การใช้ภาษาในคำร้อง และคุณค่า พบว่าในด้านเนื้อหาของเพลงสามารถจำแนกออกได้เป็น 6 ประเภท เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้

เนื้อหาเกี่ยวกับความรัก ปรากฏมากที่สุด ส่วนมากกล่าวถึงความรักของคนหนุ่มสาวในวัยเรียน ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีลักษณะฉาบฉวย เป็นเพียงคู่ควงกันมากกว่าที่จะคิดถึงขั้นเป็นคู่ครองกันอย่างจริงจัง และทรรศนะเกี่ยวกับความรักในยุคปัจจุบันกล่าวถึงการยอมรับซึ่งกัน และกันในความเสมอภาพของชายและหญิง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

รองลงมาได้แก่เนื้อหาเกี่ยวกับการสะท้อนสังคมในด้านปัญหาคนว่างงาน ปัญหายาเสพติด ปัญหาความยากจน ปัญหาความเบี่ยงเบนทางเพศ ปัญหาสิ่งแวดล้อม และปัญหาของสังคมเมืองโดยเฉพาะในกรุงเทพมหานคร

ต่อมาเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการให้แง่คิดและปรัชญาชีวิต และเนื้อหาเกี่ยวกับการให้ความหวังและกำลังใจนั้น กล่าวถึงวัฏจักรของชีวิต สัจธรรมและข้อคิดในการดำรงชีวิต การปลุกปลอบใจให้ต่อสู้กับอุปสรรคเมื่อเกิดความท้อแท้

สำหรับเนื้อหาที่เกี่ยวกับเพลงและดนตรีและเนื้อหาเกี่ยวกับธรรมชาตินั้นมีเป็นจำนวนน้อยมักกล่าวถึงคุณค่าในด้านการให้ความเพลิดเพลินและจรรโลงใจ

ด้านการใช้ภาษา พบว่ามีการใช้ภาษาปาก คำซ้ำ คำสแลง คำภาษาต่างประเทศ และการแปลงคำ กล่าวคือมีการสร้าง คำใหม่และการแปลงรูปคำเดิมให้มีความหมายใหม่ มักเป็นคำที่นิยมใช้ในหมู่วัยรุ่นและยังไม่ปรากฏความหมายในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ในด้านการใช้โวหารพบว่ามีการใช้โวหาร 5 ประเภท คือ โวหารอุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน อติพจน์และปฏิปุจฉา ลักษณะเด่นที่ปรากฏคือ การใช้โวหารอุปมาและอุปลักษณ์ ซึ่งมีทั้งการเปรียบเทียบตามแบบเดิม และการเปรียบเทียบที่คิดขึ้นใหม่ ส่วนในด้านคุณค่าของเพลงไทยสากลแนวใหม่ พบว่ามีคุณค่าทางด้านการสะท้อนสภาพและปัญหาสังคมไทยในปัจจุบัน และเรียกร้องให้แก้ไขปัญหาเร่งด่วน อาทิเช่น ปัญหายาเสพติดและปัญหา สิ่งแวดล้อมเป็นต้น สำหรับคุณค่าในด้านวรรณศิลป์นั้น เพลงไทยสากลแนวใหม่ มีลักษณะเด่นในการใช้ภาษาด้านการแปลงคำและการใช้โวหาร ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อันเป็นประโยชน์ต่อวงการเพลงอย่างยิ่ง

อรชร เรือนคำ (2536) ได้ศึกษาภาพสะท้อนสังคมล้านนาและคุณค่าเชิงวรรณศิลป์จากบทเพลงของจรัล มโนเพ็ชร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมบทเพลงของ จรัล มโนเพ็ชร ในด้านการสะท้อนภาพสังคมล้านนา และประเมินคุณค่าเชิงวรรณศิลป์ บทเพลงที่ใช้ศึกษามี 83 เพลง ซึ่งเผยแพร่ในช่วง พ.ศ. 2520 - 2534 โดยผู้วิจัยได้จำแนกบทเพลงทั้งหมดออกเป็น 3 ประเภท คือ บทเพลงพรรณนา บทเพลงเล่าเรื่อง และบทเพลงสะท้อนสังคม ผลการศึกษาพบว่า จรัล มโนเพ็ชร มีความสามารถโดดเด่นด้านการแต่งบทเพลงพรรณนาและบทเพลงเล่าเรื่องมากกว่าบทเพลงสะท้อนสังคม คุณค่าเชิงวรรณศิลป์ในบทเพลง ของ จรัล มโนเพ็ชร อยู่ที่ลีลาการใช้คำที่เรียบง่าย เสียงของ คำไพเราะ มีความหมาย สะเทือนอารมณ์และมีเนื้อหาที่ชวนให้ขบคิด เสน่ห์ของบทเพลงของจรัล มโนเพ็ชร อีกประการหนึ่ง คือ การใช้ภาษาถิ่นล้านนาในบทเพลง ส่งผลให้บทเพลงของจรัล มโนเพ็ชร มีคุณค่าและได้รับความนิยมยกย่อง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

สุกัญญา โสภี (2538) ได้วิเคราะห์ท่วงทำนองการแต่งวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งของพุ่มพวง ดวงจันทร์ ในด้านการใช้ถ้อยคำและสำนวนโวหารจำนวน 163 เพลง ผลศึกษาพบว่ามีการใช้คำง่ายและคำไพเราะมากที่สุด รองลงไปได้แก่ การใช้ คำซ้อน คำซ้ำ คำสแลง คำอุทาน การใช้คำให้นัยประหวัด การใช้คำภาษาอังกฤษ การเล่นคำและการเลียนเสียง การใช้โวหารภาพพจน์พบว่ามีการกล่าวน้อยคำแต่กินความกว้างมากที่สุด รองลงไปคือ อติพจน์ สัญลักษณ์ อุปลักษณ์ อุปมา และบุคลาธิษฐาน

สปัน ตันโสภณ (2538) ได้วิเคราะห์เนื้อหาและกลวิธีการสร้างอารมณ์ขันในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งแนวขำขันจากบทเพลงของนักร้อง 4 คน คือ สุรพล สมบัติเจริญ เพลิน พรหมแดน ไวพจน์ เพชรสุพรรณ และสังข์ทอง สีใส จากบทเพลงรวม 161 เพลง โดยจำแนกเนื้อหา ที่วิเคราะห์ออกเป็น 6 ประเภท คือ เรื่องเกี่ยวกับความรัก เรื่องเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง เรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจ เรื่องเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรม เรื่องที่มีนัยเชิงเพศ และเรื่องอื่นๆ ส่วนกลวิธีการสร้างอารมณ์ขันนั้นได้จำแนกออกเป็น 6 กลวิธีคือ การล้อเลียนเสียดสี การใช้ภาษา การสร้างเรื่องให้เกินจริง การหักมุมหรือพลิกความคาดหมาย การกล่าวถึงข้อบกพร่องของผู้ขับร้อง และกลวิธีอื่นๆ ผลการศึกษาพบว่าเนื้อหาในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งแนวขำขันที่กล่าวถึงมากที่สุดคือ เรื่องเกี่ยวกับ ความรัก ส่วนเนื้อหาที่นำมากล่าวถึงน้อยที่สุดคือ เรื่องการเมืองการปกครอง ส่วนทางด้านกลวิธีการสร้างอารมณ์ขันนั้นพบว่า กลวิธีที่ใช้มากที่สุดคือ การล้อเลียนเสียดสี และกลวิธีที่ใช้ น้อยที่สุดคือ การกล่าวถึงข้อบกพร่องของผู้ขับร้อง

ดนตรี โพธิ์พรมศรี (2538) ได้วิเคราะห์เนื้อหาเพลงพื้นบ้านของตำบลวังลึก อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย โดยผลการจำแนกประเภทของเพลงพื้นบ้านพบว่า เพลงพื้นบ้านจากตำบลวังลึกสามารถจัดได้เป็น 5 ประเภทคือ เพลงกล่อมเด็ก เพลงปฏิพากย์ เพลงประกอบการละเล่น เพลงรำวง และเพลงเบ็ดเตล็ด ผลการวิเคราะห์พบว่า เนื้อหาของเพลงพื้นบ้านของตำบลวังลึกสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อ ค่านิยมของชาวบ้าน อันส่งผลให้ชาวบ้านยึดถือเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิตใน สังคมของตน และชาวบ้านยังคาดว่าความเชื่อและค่านิยมเหล่านี้ เหมาะสมที่จะเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตของสังคมชาวบ้านแห่งอื่นๆ ด้วย และเนื้อหาของเพลงพื้นบ้านยังสะท้อนให้เห็นความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่และความอยู่เย็นเป็นสุขของชาวบ้านอีกด้วย

ปาริชาติ วินิจ (2541) ได้ศึกษารูปแบบและลักษณะการใช้ภาษาไทยในวรรณกรรมเพลงยอดนิยมช่วงปี พ.ศ. 2539 - 2540 จำนวน 100 เพลง ผลวิจัยพบว่า รูปแบบของวรรณกรรมเพลงยอดนิยมมีโครงสร้าง 3 รูปแบบ ได้แก่ เพลงแบบเอกบท เพลงแบบทวิบทพิเศษ และเพลงแบบตรีบท รูปแบบที่ปรากฏมากที่สุดคือ แบบทวิบทพิเศษ จังหวะเพลงมีทั้งหมด 3 ประเภท

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

คือ จังหวะช้า จังหวัดปานกลาง และจังหวะเร็ว อารมณ์เพลงมี 3 ประเภท คือ สนุกสนาน สะเทือนอารมณ์ และอ่อนหวาน ด้านการใช้ภาษาพบว่าลักษณะการใช้ภาษาที่พบมากที่สุดคือ การใช้ภาษาวัยรุ่น ศัพท์สแลง การใช้คำง่าย การใช้โวหารภาพพจน์ มีลักษณะเฉพาะของโวหาร คือ ความที่นำมาใช้ เปรียบเทียบนั้นจะเป็นคำง่าย ๆ ธรรมดา ๆ ที่ใช้กันทั่วไป เป็นภาษาวัยรุ่นที่สามารถสื่อความได้ง่าย ด้านภาพสะท้อนทางวัฒนธรรมพบว่า การใช้ภาษาในเพลงยอดนิยม แสดงให้เห็นวัฒนธรรมใน 4 ด้าน คือ ด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี สะท้อนถึงความนิยมในการรับวัฒนธรรมทางตะวันตก ด้านค่านิยมแสดงให้เห็นค่านิยมความเชื่อเรื่องเคราะห์กรรม ค่านิยมต่อเทคโนโลยีและความทันสมัยในการใช้เครื่องมือสื่อสาร ในด้านทัศนคติพบว่าค่านิยมเกี่ยวกับความรักของผู้หญิง ผู้หญิงจะเป็นฝ่ายที่ไม่ยอมรับการกระทำจากฝ่ายชายอีกต่อไป นอกจากนี้ยังแสดงให้เป็นทัศนคติที่ชื่นชอบคนมีฐานะ ในด้านพฤติกรรมการแสดงออก สะท้อนให้เห็นความละเอียดอ่อน ความละเมียดละไม ความสุภาพอ่อนโยน ความมีกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ความสนุกสนาน ประสานกลมกลืนกับธรรมชาติ และการอยู่ร่วมกันอย่างมีไมตรี

พรรณี ปรัชญาบำรุง (2542) ได้ศึกษาภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมไทยจากเพลงไทยสากลหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 - พ.ศ. 2500 และบทบาทหน้าที่ของเพลงที่มีต่อสังคมไทย โดยใช้วิธีการศึกษาทางมานุษยวิทยาการดนตรี โดยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และการสัมภาษณ์ระดับลึกกับศิลปินที่สร้างสรรค์งานดังกล่าว และผู้ที่เกี่ยวข้องกับศิลปิน รวมทั้งผู้รวบรวมและบันทึกผลงานของศิลปินในยุคนั้น ผลการศึกษาพบว่า เพลงไทยสากลที่เกิดขึ้นระหว่างหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 - พ.ศ. 2500 มีทั้งสิ้น 315 เพลงนั้น แบ่งเป็น 6 ประเภท คือ ความรัก 135 เพลง ความเชื่อ ค่านิยมและโลกทัศน์ 69 เพลง สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวิถีชีวิต 64 เพลง เพลงปลุกใจ 18 เพลง เพลงสถาบัน 16 เพลง และเพลงบรรยายธรรมชาติ 13 เพลง เนื้อหาของเพลงเหล่านี้ได้สะท้อนวิถีชีวิตของคนไทยหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 - พ.ศ. 2500 ที่เดือดร้อน ขาดแคลนจากสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ และยังสะท้อนลักษณะ สังคมไทยโดยรวม ทั้งระบบชนชั้น สถาบันครอบครัว ระบบค่านิยม ความเชื่อ และโลกทัศน์ รวมทั้งสภาพแวดล้อม เพลงแต่ละประเภทยังมีบทบาทแตกต่างกัน เช่น บทบาทในเชิงนันทนาการ บทบาทในเชิงอบรมสั่งสอนขัดเกลาทางสังคม บทบาทในการเป็นเครื่องมือของรัฐในการเผยแพร่และต่อต้านลัทธิทางการเมือง ขณะเดียวกันเป็นกระบอกเสียงถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ปัญหาและความต้องการของประชาชนให้ฝ่ายรัฐได้รับทราบ ตลอดจนบทบาทในทางธุรกิจ ในฐานะเพลงประกอบการ แสดง ทั้งภาพยนตร์ วิทยุและโทรทัศน์ รวมทั้งเป็นสินค้าในธุรกิจแผ่นเสียงอีกด้วย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

วรรณลดา พิรุณสาร (2543) ได้ศึกษาการสื่อความหมายในเพลงปลุกใจสี่เหล่าทัพ งานวิจัยเรื่องนี้เป็นการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ ควบคู่ไปกับการวิเคราะห์ตัวบทโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของเพลงปลุกใจสี่เหล่าทัพ และการสื่อความหมายในเพลงปลุกใจ ตลอดทั้งวิเคราะห์วัจนกรรม แรงจูงใจ และอารมณ์ที่ใช้ในการสื่อความหมาย โดยผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละกองทัพทำการคัดเลือกเพลงปลุกใจของกองทัพเพื่อนำมาเป็นกรณีศึกษาจำนวน 8 เพลง จากจำนวนเพลงปลุกใจทั้งหมด 223 เพลง ผลการศึกษาพบว่าเพลงปลุกใจของกองทัพปรากฏขึ้นครั้งแรกในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 (พ.ศ. 2452) และได้เริ่มปรากฏอย่างเด่นชัดในช่วงสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 (พ.ศ.2456) ต่อมาเมื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตย ในปี พ.ศ. 2475 กองทัพจึงเริ่มผลิตเพลงปลุกใจออกมามากขึ้น กระทั่งเข้าสู่ช่วงสมัยของ จอมพล ป.พิบูลสงคราม เพลงปลุกใจของกองทัพมีความเจริญสูงสุด เหตุผลประการหนึ่งมาจากการเกิดสงครามโลกครั้งที่สอง และรัฐบาลต้องการจะปลุกเร้าจิตใจของทหารในกองทัพให้เกิดสำนึกแห่งการรักชาติ ต่อมาเมื่อจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เพลงปลุกใจของกองทัพไม่ได้รับความนิยมนัก จวบจนกระทั่งเกิดเหตุการณ์เรียกร้องประชาธิปไตย 14 ตุลาคม 2516 - 2519 เพลงปลุกใจของกองทัพจึงได้กลับมามีบทบาทอีกครั้ง สำหรับผลการสื่อความหมายในเพลงปลุกใจสี่เหล่าทัพกรณีศึกษาจำนวน 8 เพลงนั้น พบว่ามีการสื่อความหมายโดยใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพคิดเป็น 97.53% และไม่ใช้ถ้อยคำสร้างจินตภาพ คิดเป็น 2.47% โดยมีการนำอนุนามนัยมาใช้มากที่สุด รองลงมาคืออธิพจน์และนามนัยตามลำดับ นอกจากนั้นพบว่ามีการใช้คำเพื่อสร้างอารมณ์ภาคภูมิใจในการเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ของกองทัพมากที่สุด รองลงมาคือการใช้คำเพื่อสร้างอารมณ์ให้เกิดความฮึกเหิมพร้อมที่จะเสียสละชีวิตเพื่อชาติ ซึ่งมีจำนวนเท่ากับการสร้างอารมณ์ร่วมของความเป็นพวกพ้องเดียวกัน นอกจากนั้นกลวิธีที่ผู้ประพันธ์นำมาใช้ในการตอกย้ำอารมณ์ คือ การสร้างคำสัมผัสสระอักษร โดยนำรูปสระและรูปพยัญชนะที่สัมผัสกันมาใช้ในการประพันธ์บทเพลงขณะเดียวกันพบว่าในทุกเพลงมีการสร้างอารมณ์โดยใช้ดนตรีเป็นสื่อ ด้วยการใช้จังหวะมาร์ชแบบเร็วประกอบกับท่วงทำนองที่หนักแน่น จึงทำให้เกิดอารมณ์คึกคัก สนุกสนานสอดคล้องไปกับการสื่อความหมายของคำร้องได้เป็นอย่างดี

ส่วนผลการวิเคราะห์วัจนกรรมและแรงจูงใจพบว่าผู้ประพันธ์นำวัจนกรรมประเภทการบอกกล่าวหรือการบรรยายมาใช้มากที่สุด รองลงมาคือ การประกาศและการแสดงความรู้สึก โดยผู้ประพันธ์มีเจตนาหรือวัตถุประสงค์ในการสื่อความหมาย 3 อันดับแรกดังนี้ เพื่อปลุกใจให้เกิดความเสียสละ เพื่อปลุกใจให้เกิดความกล้าหาญและเพื่อสร้างสำนึกของหน้าที่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

และความรับผิดชอบ นอกจากนั้นแรงจูงใจที่ผู้ประพันธ์นำมาใช้มากที่สุด 3 อันดับแรกคือ ความต้องการด้านความมั่นคงปลอดภัย รองลงมาคือความต้องการเป็นที่ยอมรับนับถือยกย่องในวงสังคม และการอุทิศตัวเพื่อประเทศชาติตามลำดับ

อภิรดี ภู่ภิรมย์ (2543) ได้ศึกษาวาทศิลป์ในเพลงไทยสมัยนิยม งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาลักษณะทางวาทศิลป์ของเพลงไทยสมัยนิยม โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และการวิเคราะห์เพลงที่มีวาทศิลป์ที่ได้รับการคัดเลือกจากผู้ฟังจำนวน 114 เพลง ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ 5 ประการของวาทศาสตร์ (5 Canons) เป็นกรอบหลักในการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

1. การคิดค้นเนื้อหา ประกอบด้วยแนวคิดในการคิดเนื้อหาเพลง ประเภทของความคิดหลักในเพลงและระบบเหตุผลในเพลง

2. การจัดเรียบเรียงสารประกอบด้วยรูปแบบการเล่าเรื่อง ลักษณะการสัมผัสคำ การแบ่งท่อนทำนอง การซ้ำท่อนสร้อย

3. ลีลาการใช้ภาษา ประกอบด้วย การใช้โครงสร้างแบบขนาน, การซ้ำคำ, การเปรียบเทียบและการใช้สัญลักษณ์ที่น่าสนใจ, การสร้างให้คำหรือประโยคเด่นของเพลงให้เป็นที่จดจำโดยการซ้ำ, การใช้ข้อความขัดแย้งและวิกฤตภาวะ

4. การส่งสารประกอบด้วยการใช้เสียงอย่างมีความหมาย เช่น การเลือกเน้นเสียงร้องหรือเลือกใช้เครื่องดนตรีเพื่อสร้างอารมณ์ที่ต้องการให้กับเพลง ในส่วนของการประกอบสร้างนั้น ผู้วิจัยได้ใช้มุมมองแบบระบบ ซึ่งเน้นถึงว่าองค์รวมเป็นมากกว่าผลบวกของส่วนประกอบแต่ละส่วนมาอธิบายเพลง ซึ่งไม่ใช่มีเพียงเนื้อเพลง ทำนอง และดนตรีเท่านั้น แต่ปัจจัยที่จะทำให้เพลงนั้นน่าประทับใจหรือไม่ยังขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ของเนื้อร้องกับทำนอง เนื้อร้องกับดนตรีทำนองกับดนตรีและความสัมพันธ์ของทั้ง 3 ส่วนอีกด้วย

ชัยวัฒน์ หอวรรณภากร (2544) ได้ศึกษาการสื่อความหมายและอุดมการณ์ในเพลงมหาวิทยาลัย การวิจัยเรื่องนี้เป็นการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ควบคู่ไปกับการวิเคราะห์ตัวบทตลอดทั้งการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของเพลงมหาวิทยาลัย วิเคราะห์วัจนกรรม แรงจูงใจ และอารมณ์ที่ใช้ในการสื่อความหมาย ตลอดจนเพื่อทราบถึงความเข้าใจและทัศนคติของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อเพลงมหาวิทยาลัย และเพื่อทราบถึงช่องทางการเผยแพร่บทเพลงมหาวิทยาลัย โดยนิสิตนักศึกษาในแต่ละมหาวิทยาลัยทำการคัดเลือกเพลงมหาวิทยาลัยของตนมหาวิทยาลัยละ 2 เพลง จำนวน 5 มหาวิทยาลัยเพื่อนำมาเป็นกรณีศึกษา จำนวน 10 เพลง ผลการศึกษาพบว่าเนื้อหาและความหมายของเพลงมหาวิทยาลัยมีส่วนแปรผันไปตามปริบททางการเมืองน้อยมาก ส่วนใหญ่จะแปรผันไปตามปริบทแวดล้อมของผู้ประพันธ์ สำหรับผลการสื่อความหมายในเพลงมหาวิทยาลัย พบว่ามีการสื่อความหมาย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

โดยใช้ถ้อยคำสร้างภาพพจน์ประเภทอนุนามมัยมากที่สุด รองลงมาคือ นามมัย และอติพจน์ตามลำดับ นอกจากนี้พบว่ามีการใช้คำเพื่อสร้างอารมณ์รักในมหาวิทยาลัยมากที่สุด รองลงมาคือ อารมณ์ภาคภูมิใจและอารมณ์สนุกสนาน ตามลำดับ นอกจากนั้นกลวิธีที่ผู้ประพันธ์นำมาใช้ในการตอกย้ำอารมณ์คือ การสร้างคำสัมผัสสระและสัมผัสอักษร ขณะเดียวกันพบว่าในทุกเพลงมีการสร้างอารมณ์ให้เป็นไปตามจุดประสงค์ของผู้ประพันธ์ในการสื่อความหมายโดยใช้ดนตรีเป็นสื่อเพื่อสอดคล้องในการสื่อความหมาย ในส่วนของผลการวิเคราะห์วัจนกรรมและแรงจูงใจ พบว่ามีการใช้วัจนกรรมประเภทการบรรยายข้อมูลและการแสดงความรู้สึกมากที่สุดเพื่อสร้างความรู้สึกรักและผูกพันในมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ แรงจูงใจที่ผู้ประพันธ์นำมาใช้มากที่สุดคือ ความต้องการผูกพันกับสถาบันและเป็นที่รักของสังคม รองลงมาคือด้านความมีคุณภาพและความมีชื่อเสียง ตามลำดับ ในส่วนของความเข้าใจและทัศนคติของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อเพลงมหาวิทยาลัยผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามแก่นิสิตนักศึกษาทั้ง 5 มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยละ 100 ชุดรวมทั้งสิ้น 500 ชุด พบว่า นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่มีความเข้าใจในความหมายและอุดมการณ์ของเพลงมหาวิทยาลัยของตนในระดับดีและมีทัศนคติต่อเพลงมหาวิทยาลัยของตนในเชิงบวกนอกจากนี้ สื่อที่ถูกนำมาใช้เป็นช่องทางการสื่อสารบทเพลงมหาวิทยาลัยมากที่สุด คือสื่อบุคคล

ปิยะ มณีวงศ์ (2544) ได้ศึกษา การเล่าเรื่องและวัจนลีลาในงานประพันธ์เนื้อร้องเพลงไทยสากลของระวี กังสนารักษ์ โดยศึกษาวัจนลีลาในด้านโครงสร้างเพลง การเล่าเรื่อง และการใช้โวหารในรูปแบบต่าง ๆ การวิจัยของ ปิยะ มณีวงศ์ พบว่า โครงสร้างของการเล่าเรื่องในงานประพันธ์เนื้อร้องเพลงไทยสากลมีลำดับการเล่าเรื่องเป็นไปตามโครงสร้างของท่วงทำนองดนตรีซึ่งแบ่งออกเป็นท่อน ๆ ดังนี้ ท่อนA ท่อนB ท่อนC ท่อนD ท่อนSolo และท่อน Chorus ในแต่ละท่อนที่มีทำนองเพลงเหมือนกันอาจแบ่งออกเป็น ท่อน A1, A2 ... และในเพลงเพลงหนึ่งอาจมีไม่ครบทุกท่อนซึ่งเป็นไปตามสมัยนิยมและอิทธิพลจากตะวันตก

การลำดับเล่าเรื่องแบ่งออกเป็น 1. การนำเรื่อง 2. เหตุการณ์ยั่วยุ 3. การเพิ่มความขัดแย้ง 4. จุดตึงเครียด 5. การคลี่คลายปัญหา 6. เหตุการณ์ต่อเนื่อง 7. การสรุป

องค์ประกอบการเล่าเรื่องในงานประพันธ์เนื้อร้องเพลงไทยของระวี กังสนารักษ์ใช้กลวิธีในการเล่าเรื่องที่ใช้รูปอ้างเป็นบุรุษที่หนึ่งและบุรุษที่สาม โดยให้นักร้องเป็นผู้เล่าเรื่องราวให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกคล้อยตามและมีอารมณ์ร่วมไปกับเพลงๆ นั้นด้วย การใช้โวหารเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ ทั้งรูปธรรมและนามธรรมเพื่อสื่อสารให้ผู้ฟังเกิดจินตภาพชัดเจน โดยใช้โวหารรูปแบบต่าง ๆ เช่น อุปลักษณ์ อุปมา สมพจนัย นามนัย ปฏิภาคพจน์ อาวัตพากย์ เป็นต้น

วัจนลีลาในงานประพันธ์เนื้อร้องเพลงไทยของระวี กังสนารักษ์ มีท่วงทำนองสะท้อน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ถึงวัฒนธรรมของวัยรุ่น แบ่งออกเป็น 1. วัจนลีลาแบบกันเอง เป็นรูปแบบที่ไม่ต้องระวังหลักภาษา เช่น มีการละประธานในประโยค หรือการใช้ศัพท์สแลงและภาษาอังกฤษ เป็นต้น 2. วัจนลีลาแบบสนิมสนม เป็นรูปแบบภาษาที่แสดงความสนิมสนมระหว่างผู้สื่อสารและผู้รับสารมีการใช้คำศัพท์เฉพาะ รวมทั้งการใช้อวัจนภาษาเช่น น้ำเสียง เป็นต้น

ใจคนึง ติณสูลานนท์ (2546) ได้ศึกษารูปแบบและกลวิธีการสื่อความหมายในเพลงที่ประพันธ์คำร้องโดยสุรักษ์ สุขเสวีเพื่อศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการเล่าเรื่อง การใช้ภาษาและเนื้อหาในคำร้องที่ประพันธ์โดยสุรักษ์ สุขเสวี รวมถึงศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการประพันธ์คำร้องของสุรักษ์ สุขเสวี ด้วย ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการรวบรวมและค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งใช้เวลาในการศึกษาตั้งแต่ พ.ศ. 2544 - 2547 ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบของการเล่าเรื่องในเพลงที่ประพันธ์คำร้องโดยสุรักษ์ สุขเสวี เป็นไปตามการแบ่งท่อนทำนองในแต่ละเพลง ส่วนใหญ่จะพบการเล่าเรื่องครบทั้ง 5 ขั้นตอนได้แก่

1. การเริ่มเรื่อง 2. การพัฒนาเหตุการณ์ 3. ภาวะวิกฤต 4. ภาวะคลี่คลาย และ 5. การยุติเรื่องราว และนอกจากนั้นก็มีการเล่าเรื่องที่เรียงขั้นตอนในแบบอื่น ได้แก่ 1-2-3-5, 1-2-3, 1-3-5 และ 1-3-4-5 จำนวนมากน้อยตามลำดับ ด้านกลวิธีการใช้ภาษาพบว่า มีการใช้โวหารภาพพจน์เพื่อให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์คล้อยตามมากขึ้น ได้แก่ บุคลาธิษฐาน คำถามเชิงวาทศิลป์ สัมพจนัย อติพจน์ นามนัย อุปมาปฏิทรรศน์ และอุปลักษณ์ จำนวนมากน้อยตามลำดับและมีการใช้สัญญะ 2 ประเภท ได้แก่ ดัชนี และ สัญลักษณ์ ซึ่งล้วนเป็นสัญลักษณ์ที่เข้าใจได้ง่าย ด้านเนื้อหาพบว่าเกี่ยวกับความรักมากที่สุดซึ่งแบ่งเป็นความรักที่ผิดหวัง สมหวัง และข้อคิดเกี่ยวกับความรัก

งานวิจัยดังที่ได้กล่าวมานี้ มีประโยชน์ต่อต่อการศึกษาวิจัยเรื่องวัจนลีลาในเพลงของบอย โกสิยพงษ์เป็นอย่างมากเพราะทำให้เห็นภาพรวมของงานวิจัยเกี่ยวกับวัจนลีลาหลายประการ เช่น

1. การศึกษาวัจนลีลามีการวิจัยศึกษาในวรรณกรรมหลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ ร้อยกรอง กฎหมาย ส่วนในวรรณกรรมเพลง ก็มีการศึกษาทั้งเพลงลูกทุ่ง เพลงเพื่อชีวิต เพลงพื้นบ้าน เพลงไทยสากล

2. ลักษณะหรือเกณฑ์ของวัจนลีลามีความแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับลักษณะของวรรณกรรมที่นำมาศึกษาวิจัย ดังนั้นการวิเคราะห์วรรณกรรมลักษณะใดลักษณะหนึ่งผู้วิจัยสามารถสร้างเกณฑ์วัจนลีลาให้เหมาะสมกับลักษณะหรือรูปแบบของวรรณกรรมที่ต้องการศึกษาวิจัย

3. ในการศึกษาวิจัยวรรณกรรมเพลงในระยะแรกมุ่งศึกษาวิจัยในแง่วรรณศิลป์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

เช่นเดียวกับวรรณกรรมทั่วไป ส่วนระยะหลังมีการศึกษาวิจัยในลักษณะเฉพาะของวรรณกรรมเพลง เช่น การเล่าเรื่องในเพลง กลวิธีการสร้างอารมณ์ในเพลง ดังนั้นการศึกษาข้อมูลหรือลักษณะเฉพาะของวรรณกรรมเพลงให้ลึกซึ้งจะช่วยให้การศึกษาวิจัยวัจนลีลาในเพลงของบอย โกสิยพงษ์ มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

1.6 ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย โดยได้คัดเลือกเพลงของบอย โกสิยพงษ์ ระหว่าง ปี พ.ศ. 2538 – 2552 ในอัลบั้มต่าง ๆ จำนวน 33 อัลบั้ม รวม 151 เพลง ดังนี้

1. อัลบั้ม Rhythm & Boyd (2538)
   1. เก็บดาว (Stars)
   2. ข่าวของเธอ (Her news)
   3. คลั่ง (Mad)
   4. คืนนี้ (Slowly)
   5. จะเก็บเธออยู่ในใจเสมอ(Always)
   6. เจ้าหญิง (Princess)
   7. ดอกไม้ (Flowers)
   8. รักคุณเข้าแล้ว (Falling in love)
   9. ฤดูที่แตกต่าง (Seasons Change)
   10. ลมหายใจ(You are my everything)
2. อัลบั้ม Joey Boy นักร้องโจอี้บอย (2538)
   11. แม่คุณ
3. อัลบั้ม Simplified (2539)
   12. ขอบพระคุณ (Love & Respect)
   13. เจ็บตรงไหน(Kiss You There)
   14. ฉันทำทุกๆ อย่างให้เธอมีความสุข (Everything for you)
   15. ถ้าฉันไม่ตื่น (If I die)
   16. เที่ยงคืน (Midnight)
   17. ในคืนที่เราเจอะเจอกันครั้งแรก(That night)
   18. พยาน (Witness)
   19. ภาพเก่าๆ (Same old picture)
   20. ห่างไกลเหลือเกิน (So far away)
   21. อยากจะขอ (Wish)
   22. I'm Free
   23. Now & Forever
4. อัลบั้ม One EP. (2539)
   24. อยากจะรู้
   25. ตัดสินใจ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

5. อัลบั้ม Home Single (2540)

26. Home

6. อัลบั้ม Evo & Nova วง Pause (2540)

27. รักเธอทั้งหมดของหัวใจ

7. อัลบั้ม Delite (2541)

28. ดีใจ

8. อัลบั้ม Request นักร้อง รัดเกล้า อามระดิษ (2541)

29. โปรดเถอะ (Please)

30. วันที่สวยงาม (Beautiful day)

31. วันใหม่ (A new day)

9. อัลบั้ม Era วง P.O.P (2541)

32. รักของเธอมีจริงหรือเปล่า (Real love ?)

10. อัลบั้ม Pru วง Pru (2544)

33. ทุกสิ่ง

34. ยังรอคอยเธอเสมอ

11. อัลบั้ม Love Trend นักร้อง โป้ โยดีเพลย์บอย (2544)

35. ระบาย

36. อยากมองเธอในแง่ร้าย

12. อัลบั้ม Discovery วง Groove Riders (2544)

37. แค่เธอก็พอ

38. ฮอร์โมน

13. อัลบั้ม Songs From Different Scenes 1 (2545)

39. เมื่อวันที่ฉันได้พบเธอ (The day I met you)

40. สัญญา (Connected)

41. รักที่มากกว่า

14. อัลบั้ม Songs From Different Scenes 2 (2546)

42. ใกล้

43. คิดลึก

44. คะแนนแห่งชีวิต

45. จะกลับมาบอกอีกครั้ง

46. ฉันจะรักษามันอย่างดี

47. เธอเองจะได้ยินอะไรในใจฉันไหม

48. เพราะฉันนั้นมีแต่เธอ

49. รักแท้

50. วันที่ใจส่องแสง

51. สักวันหนึ่ง

15. อัลบั้ม Summary วง P.O.P (2546)

52. ที่แห่งนี้

16. อัลบั้ม Songs From Different Scenes 3 (2547)

53. จดหมาย

54. จนสุดทาง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

55. ฉันจะไป (ดาวหาง)
56. ด้วยกัน
57. แบ่งกัน
58. เปิด
59. แรงบันดาลใจ
60. ลูกแม่
61. สารภาพ
62. เหตุผลที่คนควรอยู่ด้วยกัน
63. Pass the love forward

17. อัลบั้ม Million Ways To Love Part 1 (2547)

64. คนข้างล่าง
65. ใคร
66. ต่างมุม
67. นานแค่ไหน
68. ผมแอบชอบคุณ
69. พอ
70. เพลงรัก
71. ล้มบ้างก็ได้
72. เหมือนเคย
73. หัวใจผูกกัน
74. Live & Learn

18. อัลบั้ม Melodies for our mothers (2547)

75. แม่
76. พ่อ
77. ฉันจะโชคดีเหมือนแม่ฉันบ้างไหม

19. อัลบั้ม 50 นักร้อง ปุ๊ อัญชลี (2548)

78. อยากได้ยินเสียงเธอ
79. ยิ้ม
80. ที่สุดแล้ว
81. ถ้าไม่ได้พบกับเธอ
82. ไม่ทิ้งกัน
83. รัก
84. จะมี
85. เพื่อนที่ชื่อว่าพ่อ
86. ไม่รู้เลย
87. ใหม่ทุกเช้า
88. อยู่ที่ไหน

20. อัลบั้ม Lipta วง Lipta (2548)

89. ไม่มีอะไรใหม่

21. อัลบั้ม Songs From Different Scenes 4 (2549)

90. คำถาม
91. จุดเดิม
92. เจ้าหญิงแห่งฟากฟ้า
93. ผลัดกัน
94. ฟังซิ
95. เรา
96. ลา ลา ลา
97. ใส่ใจ (รายละเอียด)
98. หลอก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

22. อัลบั้ม Ben Chalatit นักร้องเบน ชลาทิศ (2549)

99. คนที่คิดถึง
100. ช่วยที
101. เพราะฉันยังรัก
102. เพลงจากคนผิดหวัง
103. มีแฟนแล้ว
104. แย่แล้ว
105. รักเธอมากกว่า
106. แรงใจ
107. วันสีชมพู

23. เพลงพิเศษประกอบภาพยนตร์เรื่องโหน่งเท่งนักเลงภูเขาทอง (2549)

108. อยู่ในใจ

24. อัลบั้ม Rhythm & Boyd Eleventh (2549)

109. กิเลสตัณหา (Lust)
110. ใกล้สวรรค์ (Just like heaven)
111. คำถามโง่ๆ (Whenever I see her)
112. จะทำยังไง (What will I do)
113. ฉันดีใจที่มีเธอ (I'm glad)
114. ที่ฉันรู้ (That's all I know)
115. เธอไม่เคยเปลี่ยน (Two steps)
116. เพื่อนเก่า (Old friend)
117. สมมติ (What if)
118. สีเทา (Gray)
119. อย่าเพิ่งไป (Please don't go)
120. อย่าให้ฉันรอเลย (Over the hill)

25. เพลงพิเศษประกอบนิทรรศการเทิดพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ (2550)

121. แสงหนึ่ง

26. อัลบั้ม BOYdPod (2551)

122. รักคุณเข้าอีกแล้ว
123. ที่วันนี้
124. ?
125. ช่วงที่ดีที่สุด
126. น้องเอ๋ย
127. คำไม่กี่คำ
128. เพื่อน
129. บทเรียน
130. เรื่องบ้าๆ
131. Yoo Hoo
132. คอย
133. สิ่งที่ไม่เคยเปลี่ยน
134. หวานขม

27. อัลบั้ม Songs From Different Scenes 5 (2551)

135. เรื่องจริง
136. แค่รอยยิ้ม
137. เพื่อนก็ยังคือเพื่อน
138. ถ้าหาก
139. รักคุณเท่าฟ้า
140. วงเวียนชีวิต

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

141. เติมเต็มรัก
142. การตัดสินใจ
143. นานเท่าไหร่
144. เพื่อเธอ
145. มือ

28. อัลบั้ม Vol.1 วง The Strangers (2551)

146. หนาว

29. เพลงพิเศษ นักร้องยอดรัก สลักใจ(2551)

147. ยอดรัก

30. เพลงพิเศษ (2551)

148. ชัยชนะ

31. เพลงพิเศษเทิดพระเกียรติเนื่องในวันพ่อแห่งชาติ (2551)

149. เพลงของพ่อ

32. เพลงประกอบโฆษณา First Choice (2552)

150. ภาพประทับใจ

33. เพลงประกอบภาพยนตร์เรื่อง ความสุขของกะทิ (2552)

151. ความสุข

1.7 วิธีดำเนินการค้นคว้าและดำเนินการวิจัย

ศึกษาด้วยวิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และเสนอผลงานวิจัย ด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) โดยมีขั้นตอนในการศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. รวบรวมผลงานของบอย โกสิยพงษ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง
2. จัดหมวดหมู่ผลงานของบอย โกสิยพงษ์ตามหลักเกณฑ์ที่ใช้พิจารณา
3. วิเคราะห์และ ตีความ ข้อมูล
4. เรียบเรียงข้อมูลที่วิเคราะห์ได้ให้เป็นระบบ
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved